

Nesutarimai didėja

TRIJŲ "DIDŽIŲJŲ"

KONFERENCIJA

Trys "didieji" buvo susirinkę Bermudose nustatyti politines gaires ir rasti išeitį išspręsti tuos klausimus, dėl kurių vakariečiai nesutaria. Tačiau atrodo, kad ši konferencija nedavė tų vaisių, kurių buvo laukiama. Labiausiai nepatenkinti prancūzai, ypač jų min. pirm. J. Laniel, kuris net buvo susirgęs "diplomatinė" liga. Net pasirodė nesutarimai tarp Laniel ir prancūzų užs. reik. min. G. Bidault, kuris daro daugiau nuolaidų anglams ir amerikiečiams dėl Europos Gynybos Bendruomenės. O tie nesutarimai vis dar tebeeina dėl garantijų, kurių reikalauja prancūzai prieš vokiečių apsiginklavinimą. Gal dėlto ir Dulles Paryžiuje Europos Gynybos atstovų susirinkime pasakė tokią smarkią kalbą prieš prancūzų politiką. Taip pat ir anglų laikraščių nuomone Bermudose Churchillis pralaimėjo prieš Eisenhowerį, nepraveddamas savo nuomonės santykių su Rytais reikalu. Gal tik vienu reikalu buvo susitarta, tai dalyvauti rusų pasiūlytoje vietoje, būtent Berlyne, keturių "didžiųjų" konferencijoje ir ten palikti galimybę konferencijon priimti net ir komunistinę Kiniją. Bet iš viso atrodo, kad Bermudų konferencija labiau tik išryškino tuos skirtumus, kurie neleidžia vakariečiams pilnai susitarti.

SVARBŪS EISENHOWERIO PASIŪLYMAI

Tuoju po Bermudų konferencijos Eisenhoweris pasakė svarbią politinę kalbą, pasiūlydamas įsteigti "atomo banką", kitaip sakant, nauju būdu pavesti kontrolei visus atominius išteklius. Vakariečiai tai sutiko labai šiltai, bet po kurio laiko ir Kremlius pasisakė, kad jis JAV prezidento pasiūlymus ima dėmesin ir nuoširdžiai svarsto. Toks staigus raudonųjų politikos pasikeitimas vienus nuteikė sau palan-

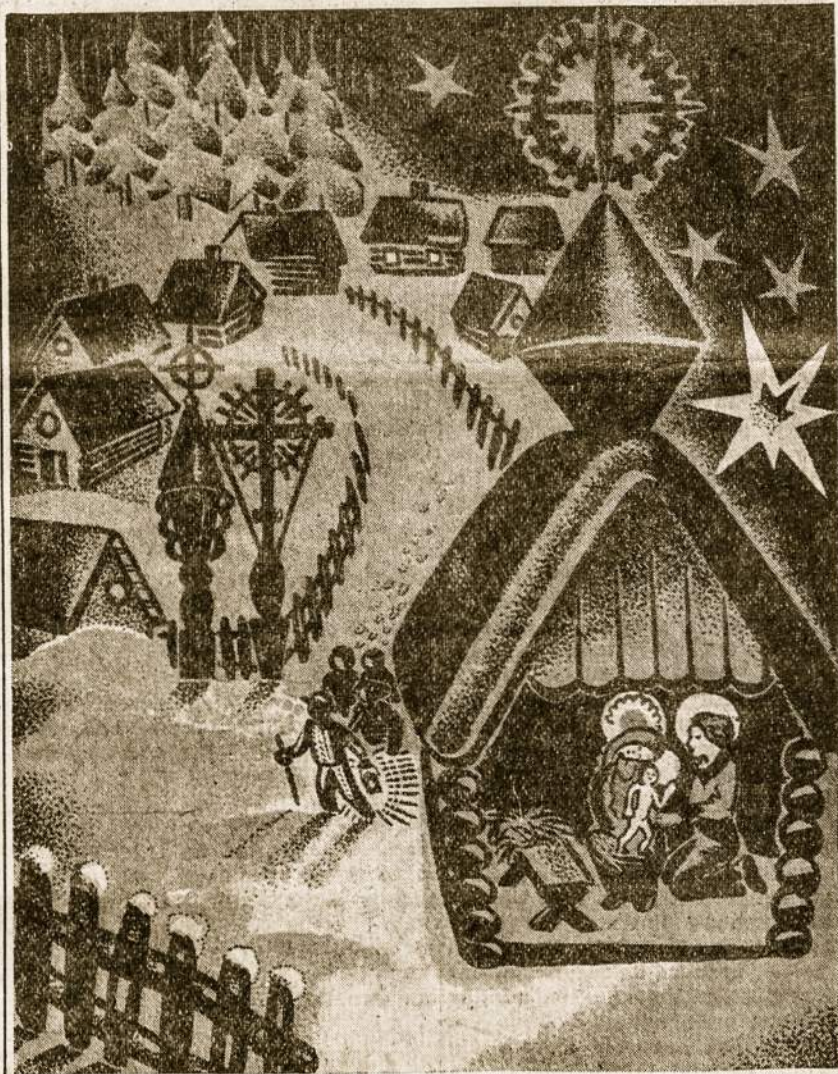
kiai, kitus tik staigiai nustebino. Nereiktų manyti, kad toks Maskvos manevras jau įtikino vakariečius iš karto atiduoti savo paslaptis, tikintis, kad ir anie viską pasakys. Tačiau daugelis atsargesniųjų mano, kad šis Molotovo pranešimas yra ne kas kita, kaip nauja propagandinė priemonė laimėti daugiau dėmesio savo "taikos" planui. Galima manyti, kad vakariečiai jau yra pakankamai pasimokę ir suklaidinami nesileis, ypač amerikiečiai ir anglai.

valstybę, — bet vis tik, kai kuriems iš dalyvaujančių konferencijoje kandidatuojančių prezidento sostą, reikėjo laukti galutinių rezultatų. O tie rezultatai ilgai nebuvo aiškūs, nes reikia, kad ir partijos tarp savęs susiblokuotų.

KORĖJOJ NĖRA

PAŽANGOS

Ilgai užtrukusios Korėjos derybos dėl politinės konferencijos nepadarė dar jokios pažangos. Tuo tarpu jau greit baigsis prezidento Rhee duotas ultimatumas, nors

PRANCŪZAI RINKO PREZIDENTĄ

Keturių konferencija turėjo būti šiek tiek atidėta, nes prancūzai stovėjo prieš savo prezidento rinkimus. Nors prezidento vieta Prancūzijoje neskaityta politinė, — jis atstovauja tik

pradėti karo veiksmus vienas jis jau atsisakė. Pastaruoju metu JAV specialus pasiuntinys Dean išvyko į JAV-bes paimformuoti savo vyriausybę ir JT naujus apie derybų su komunistais nesėkmę. Atrodo, kad vienas iš sunkiausiai išsprendžiamų dalykų yra amerikiečių nenoras priimti Rusiją, kaip neutralų kraštą. Taip pat sunkiai eina susitarti ir dėl kitų kraštų priėmimo į konferenciją. Todėl dar iki šiol niekas negali įspėti, kada politinė konferencija susirinks ir iš viso ar susirinks.

Metų pabaigoje nieko šviesesnio dar nėra. Ir, atrodo, tie visi tamsumai pereis ir dar ilgai viešpataus ateinančiais metais. Ateinantieji metai dar daugiau iškels naujų klausimų, dėl kurių iki šiol nepajėgia susikalbėti ne tik Vakarai su Rytai, bet ir vakariečiai savo tarpe. — P. S.

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ PROGA

visus savo Bendradarbius, Garbės Leidėjus, Platintojus, Korespondentus ir Skaitytojus sveikiname, linkėdami Kūdikėlio Jėzaus palaimos ir vilčių padidinimo greičiau išvysti laisvą Tėvynę

„LAIKO“ Redakcija ir Administracija

Visus tautiečius, besijungiančius į lietuvišką darbą ir kovą už Tėvynės laisvę, Šv. Kalėdų ir ateinančių Naujųjų Metų proga sveikina ir linki dar su didesniu pasiryžimu tęsti kovą už Lietuvą ir lietuvių.

Argentinos Lietuvių Bendruomenės
Taryba ir Centro Valdyba

Antanas Jasmantas
GIMIMO NAKTĮ

FRAGMENTAS IŠ „KRISTAUS ISTORIJS“

Ar mes gi būtume Tave atprašę,
Tu baltutėli šarmo laše,
Čionai po mūsų kojom?
Mes tik kliedėjom ir viliojom:
Kliedėdami Tave mes priviliojom —
Ir Tu šią naktį nukritai
Po pat pavargusiom mūsų kojom.

O ten aukštai
Žvaigžde — gal snieguole? — mirgėjai
Ir netikėjai,
Kad mūs širdis,
Ta mūs tamsi, karščiuojanti širdis
Tave tuoj sutirpdys
Kaip dykumų įkaitę vėjai.

O, mes... Mes daug kliedėjom...
Mes daug kliedėjom ir girdėjom,
Kaip gieda Tavo angelai.
O gal tai šakalai
Ten riejas tarp smėlynų?
Lavonas daug, jų daug ten primasino.
O tie varpai?
Ak tie vidurnakčio varpai —
Tai pakasynų...

Ne, ne! Ne mes čion būsime Tave atprašę:
Mes tik kliedėjom ir viliojom;
O Tu iš ten, iš taip aukštai
Šią naktį nukritai
Po pat pavargusiom mūsų kojom,
Tu baltutėli šarmo laše.

(„LITERATŪROS LANKAI“, Nr. 3, 1953 m.)

METUS BAIGIANT

Prabėgo jau keli metai, kai baigėsi didžiosios žmonių grumtinės, — antrasis karas, — bet kraujas liejasi ir dabar, dar nerodomas jokių taikos ir ramybės ženklų. Šie metai prabėgo viešų ir slapty derybų šešėliuose. Konferencijos, pasitarimai, suktos diplomatų kalbos, neišgirstos silpnųjų ir sunkią vergijos našta nešančiųjų dejonės, garsus ir grasinantis galingųjų balsas — tai yra šių metų baigimo ženklas. Pasaulis su nerimu žiūri į ateitį ir laukia, ką ji atneš kitais metais. Vakarų kultūra ir civilizacija stovi ant bedugnės krašto, grasoma nugarmėti su visais per amžius krautais turtais. Ir iš to tamsaus urvo išėjimo neranda nei pasaulio politikai, nei mokslo vyrų, nes baisioji rytų meška savo letena laiko prispaudusi milijonus žmonių ir vis jieško dar daugiau naujų aukų. Tie milijonai prispaustųjų su begalinio ilgesiu laukia, kada galės vėl išvysti laisvės spindulėlį.

Tikroji žmogaus ir tautų laisvė šiuo metu yra mūsų tikslas. Laisvės viltys atsiremia pirmųjų Kalėdų duotomis viltimis. Kai anuo metu pavergtos Paštosinos dangaus skliautuose pirmą kartą suspindėjo nuostabi žvaigždė, tai buvo senoji pasaulio, nešančio sunkią vergų dalį, griuvimo ir naujos gėdės ženkla. Gimęs Dieviškasis Kūdikis pranašavo žmonių gyvenimo pakreipimą nauja, iki tol dar nežinoma, linkme. Ne visi tą ženklą suprato, — tik mažas išrinktųjų būrelis. Bet žuvo tie, kurie manėsi esą galingi, ir ant jų rūmų griuvėsių susikūrė naujas gyvenimas — Kristus era.

Kristus neatėjo pakeisti žmogaus prigimtį, bet nurodyti kelią, kuriais eidamas žmogus pasidarytų tikru žmogumi. Kai žmogus atsisako tų kelių, jis išklęsta į šunkelius ir vėl tampa iš naujo vergu. Dievo vietoj atsistoja žmogus su geležine kumštimi, nukrypęs nuo To, kuris atėjo žmogų išlaisvinti. Pavyzdžių galime rasti žmonijos istorijoje. Tačiau bėgant laikas ir metai išbraukia iš gyvųjų tarpo šios žemės galinguosius ir jų vardai užmirštami. Ir šie metai tokių vardų yra keleta išbraukę. Žuvo anais laikais Erodas ir Neronas, šiais metais gyvųjų tarpe jau nebėra Stalino, iš mūsų eilių išsiskirs ir tie, kurie dar šiuos metus užbaigs, o laisvės viltys pavergtiesiems dar labiau priartės.

Mes taip pat su nerimu laukiame laisvės, kada vėl galėsime pajusti tėviškės šilumą. Pasaulyje mes esame tik mažos smėlio kruopelės, kurias mindžioja didieji. Bet mes esame tiek pat verti, kiek ir didžiosios tautos, nes mūsų valia savitoviai gyventi yra tokia pat didelė, kaip ir anųjų. Laisvai gyventi mes turime tą pačią teisę, kaip ir didieji.

Kalėdos mums primena tas viltis vėl atgauti laisvę. Jos istorijos bėgyje daugelį kartų išsipildė ir dar daugiau kartų išsipildys. Tauta — nėra vienas žmogus. Jeigu atskiro žmogaus mažos viltys ir sudūžta, tai jos rečiau sudūžta, kada visa tauta yra įsijungusi į visuotinį Dievo planą. Iš griuvusių, net prieš daugelio viltis, prisikėlė laisvam gyvenimui mūsų tauta vieną kartą, ji prisikels ir dabar nors ir iš dar didesnių griuvėsių. Mūsų pareiga tik tvirtu tikėjimu ir stipriomis viltimis jungtis tai kovai už laisvę — už savo ir tautos laisvę. Su didvyrišku užsidegimu mes turime skelbti savo tautos skaudžiąją nedalią, su tokiu pat karščiu turime jungtis bendrai kovai.

Metus užbaigiant, turime žinoti, kad laisvasis pasaulis, nors ir vinglūs, vis tik pamažu eina tų milijonų pavergtųjų, kurių tarpe yra ir mūsų maža tauta, išlaisvinimo kryptimi. Ir mes ateinančiais metais dar labiau turime įsijungti į tą šventą kovą, į bendrą darbą ir su dar didesniu tikėjimu bei šviesesniais viltimis, atremtomis pirmųjų Kalėdų naktį gimusiuoju Kūdikiu, siekti savo tikslo — Lietuvos laisvės.

P. STAKYS

* Melburne jau treči metai leidžiamas kun. P. Vaserio "Sekmadieniais". Minėdamas trijų metų sukaktį, "Sekmadienis" sudaro jau tris storas knygas, kuriose smulkiai užfiksuoti visi lietuviški parengimai, mirimai, gimimai, vestuvės ir tt. Šiais metais prie "Sekmadienio" priedu pradėtas leisti neperiodinis "Švyturys", kuris duoda kultūrinių straipsnių ir žinių iš Melburno lietuvių gyvenimo. "Švyturio" jau išėjo trys numeriai ir ruošiamas kalėdinis ketvirtasis. "Švyturys" eina 32 — 40 psl. apimties, žurnalo formos, "švyturį" redaguoja kun. P. Vaseris ir Br. Zumeris.

Justo Precio y Pago inmediato, lemas de una nueva era para el agro argentino

Una nueva medida, cuya positiva incidencia favorable sobre las actividades del agro, le otorga especial significación, acaba de ser concreta. da por las autoridades nacionales, al poner en vigor la reglamentación que registró, en lo sucesivo, la compra de las cosechas.

Las normas recientemente establecidas, satisfacen viejas y legítimas aspiraciones de los hombres de campo, eliminando totalmente los intermediarios y garantizando al auténtico productor, es justo precio y el pago inmediato. Al dispositivo creado por el gobierno justicialista, para defender al verdadero productor, se suman estas medidas que significan, en primer término, que el importe que recibirá será efectivamente, el que corresponda a la calidad y cantidad de grano entregada, merced a la acción directa de la Dirección Nacional de Granos y Elevadores, que se extiende ahora a todo el país, por intermedio de los distritos técnicos, que controlarán la calidad del grano y prepararán la liquidación correspondiente.

Además, el nuevo régimen, al establecer como normas irrenunciables el justo precio y el pronto pago, representa la liberación definitiva del productor agrario, que queda a salvo de toda sujeción financiera y de toda maniobra de intermediarios. En lo sucesivo el IAPI, comprará los cereales o los oleaginosos, directamente a las cooperativas o a los productores, cuando éstos no estuvieran agrupados en

forma cooperativa. La Dirección Nacional de Granos y Elevadores, sobre la base de las muestras, efectuará enseguida las liquidaciones necesarias para proceder al pago inmediato, dando término al proceso que se implanta bajo el lema de "Justicialismo en el comercio de granos". Quinientas sucursales del Banco de la Nación, las mismas que prestan señalados servicios a los agricultores poniendo a su alcance el Crédito Agrario Planificado, se encargarán en este caso, sobre la base de las liquidaciones aludidas, de pagar inmediato al productor, que dispone así sin demoras de la justa retribución de su trabajo.

La nueva reglamentación, beneficiará muy especialmente a quienes se han agrupado para gozar de las ventajas del régimen cooperativo elemento primordial de la auténtica renovación que experimenta nuestro agro ya que se mantiene el pago de las bonificaciones a la producción que vendan las cooperativas de primero y segundo grado, lo que habilita a esas entidades para otorgar beneficios a sus asociados, ya bajo la forma de ganancias, ya con la ampliación del campo de sus actividades.

Se trata, como hemos dicho, de una medida auténticamente revolucionaria, sin precedentes en ningún otro país, que viene a afirmar la insobornable decisión del general Perón, de liberar y dignificar a los hombres del campo argentino.

Hacia la Formación de un arte de auténtico Sello argentino

Es bien sabido que la cultura reviste una extraordinaria importancia para la evolución de las naciones que van en busca de sus grandes destinos; pero es necesario que la vocación surga del núcleo principal para ir concretándose en realidades permanentes.

En un reciente discurso el general Perón tuvo ocasión de referirse a este aspecto de la vida nacional. "El problema en general de nuestro país, en mi concepto, —ha dicho el primer magistrado— es que ha estado un poco deshumanizado. La cultura técnica, generalmente, avanza en la dirección de la deshumanización. Para mí, cuando cosa más se técnica, más se deshumaniza, razón por la cual no muchas veces la cultura va de acuerdo con la técnica."

Con mucha frecuencia se piensa que no es posible considerar que un país técnicamente desarrollado pueda ser un país eminentemente culto. Con más razón si se tiene en cuenta que el tecnicismo, al sofo-car al espíritu, lo coloca en un brete del cual sólo puede salir mediante creaciones que señalen un despertar de ese humanismo que hace grandes a las naciones.

Es evidente que frente a este problema el general Perón tiene ra-

zón al manifestar que es indispensable constituir centros creadores y divulgadores de una cultura que tenga hondos raigambres argentinas, con figuras argentinas y con conceptos normativos argentinos.

Lo contrario sería desmerecer los principios y la esencia de la doctrina peronista que, desde sus comienzos, viene bregando por una cultura que rompa los viejos moldes y que no se asiente, como ocurría tiempo atrás, en los reflejos foráneos que desnaturalizan la visión realista de la patria.

La Argentina necesita poner al alcance de las generaciones presentes y futuras una cultura que, partiendo de las entrañas mismas de la tierra criolla, se corporice en realidades que prestigien y ennoblezcan las manifestaciones del espíritu. Y esta cultura, como ha dicho el general Perón, necesita un caldo de cultivo que, al procrear ideas y conceptos, cree al mismo tiempo perfiles bien definidos.

Y ese caldo de cultivo está en plena ebullición, pues los diversos organismos vinculados a las manifestaciones del arte, irradian hacia todos los ámbitos de la República, las orientaciones creadoras que han de cristalizar en el tiempo y en el espacio.

Didinga mūsu užsienio prekybos tikrovė

(MAGNIFICA REALIDAD DE NUESTRO COMERCIO EXTERIOR)

Argentinos Respublikos vis didėjanti užsienio prekyba yra vienas reikšmingiausių ženklų, rodančių jos tautos ūkio tvirtumą. Juo labiau, jei turima galvoje, kad šis didėjimas reiškiasi išlaikydamos išvežimo ir įvežimo pusiausvyrą.

Iš tikrųjų, kraštui, kurio tautos ūkis yra pilnutinėje vystymosi eigoje, yra lygiai svarbūs pardavimai ir užpirkimai. Pirmieji yra devizų šaltinis būtinais reikalingas norma liems tarptautiniams mainams vystytis, ir antrieji — kad galėtų būti aprūpinta įvairiais reikmenimis besivystanti krašto pramonė.

Šia prasme statistiniai duomenys negali būti labiau džiuginantieji. Pavyzdžiui, išvežimas per paskutinį spalio mėnesį pasiekė 615 milijonų pesų vertę, viršydamas tuo būdu 17 milijonų pesų rugpjūčio mėnesio išvežimą. Tai atitinka 723.000 tonų svorį ir nuo 1950 me-

tų gegužės mėnesio yra didžiausias išvežtas kiekis.

Įvežimas gi tuo tarpu pasiekė 521 milijonų pesų vertę ir sudaro didžiausią kiekį įvežimo nuo 1952 m. spalio mėnesio, pasiekdamas 553.000 tonų svorį.

Bet ne vien tik svoriu bei pinigineis sumomis pasireiškia paskurkuri vystosi užsienio prekyba, yra cionali ir planinga sistema, pagal kurią vystosi užsienio prekyba yra ryškus pažymys, kad ir šioje srityje justicialistinė vyriausybė eina tinkamu keliu. Žemės ūkio ir gyvulininkystės gaminių išvežimas su 312 milijonų ir 261 milijonų kiekvienai šakai užima pirmąją vietą. Įvežimas gi, atsižvelgiant į gen. Perono antrajame penkmečio plane nustatytą kryptį, susidarė iš įvairių krašto pramoniniam ir žemės ūkio mechanizavimui reikalingų gaminių. Tarp jų, degalai ir tepalai užima

EUROPA KRYŽKELĖJE

Antrajam pasauliniam karui pasibaigus, pradėta įšėkoti kelių ir būdų apjungti Europai politiniai, kariniai ir ekonominiai. Tam buvo dvi pagrindinės priežastys: norėta apsaugoti nuo atgyjančios Vokietijos, kuri vėl galėtų pradėti rengtis keršto žygiui prieš nugalėtojus ir atsverti Sovietų Sąjungos galybę, kuri laikui bėgant vis augo ir darėsi pavojingesnė.

Šios dvi priežastys kiekvienos Europos valstybės buvo įvairiai užkentuojamos. Vienos jų, ypatingai esančios arčiau Sovietų imperijos, labiau išryškino antrąjį momentą, gi kitos, pav. Prancūzija išskėlė labiau pirmąjį, kurios didžiausias priešas amžių bėgyje buvo Vokietija.

1950 metų vidurvasarį pradėtas komunistų karas Korėjoje sukrėtė vakarų pasaulį. Jisai davė progos susimąstyti ir Europos politikams. Jie pagaliau įžiūrėjo Sovietų Sąjungos augančią galybę ir jos kėslus — užvaldyti visą pasaulį. Tos „paslapties“ atdengimas davė aks-

prieš nugalėtojus. Atrodė, kad buvo rastas vidurio kelias: apsaugoti nuo vokiečių karinio potencialo ir vis dėl to turima vokiečių dalinius bendram Europos saugumui prieš eventualią Kremliaus agresiją. Taip ir buvo pasirašyta Europos Gynybos Bendruomenės sutartis. Beliko tik valstybių parlamentams sutartį ratifikuoti ir būtų padarytas vėl vienas žingsnis į Europos vienybę. Bet dėja! Jau beveik trys metai prabėgo nuo sutarties pasirašymo dienos, o ją ratifikavo tik viena Vokietijos federalinė respublika, kurios kancleris Dr. Adenaueris yra vienas didžiausių Europos susivienijimo šalininkų.

Kodėl taip yra? Kas įvyko? Reikia nepamiršti dviejų svarbių faktorių turėjusių ir dar vis tebeturinčių įtakos Europos susivienijimui. Pirmasis tų faktorių yra Sovietų Sąjunga. Yra neiginčytinas faktas, kad jai būtų labai nepatinkami matyti susikuriant vokiečių kariuomenę, tegu tik EGB ribose. Ji žino, kad Europos kariuomenės ei-

Primicijantui kun. L. Zubauckui Lietuvių vardu V. Bagdonaitė įteikia gėlių puokštę.

tino susikurti Šiaurės Atlanto Sąjungai. Tai buvo, sakykime, vakarų vienybės demonstracija, kuri kariškai pradžioje turėjo mažą reikšmę, palyginus su Sovietų Sąjungos karine jėga, tačiau laikui bėgant ji įgauna vis rimtesnį pobūdį.

Bet čia kaip tik vėl iškilio Vokietijos klausimas. Priimti Vokietiją į Šiaurės Atlanto Sąjungą (trumpai vadinamą NATO) ir tuo leisti sudaryti savo tautinę reguliarią kariuomenę? NATO sudaro suverenės valstybės turinčios tautinę reguliarią kariuomenę. Prancūzai žino, pirmieji užprotestavo leisti vokiečiams sudaryti tokią kariuomenę. Iš kitos pusės, tačiau, buvo eišku, kad be Vokietijos, vakarų Europa nėra pajėgi gintis, juo labiau, kad Vokietija yra kaip tik pirmoji gynimosi linija eventualiam ateičiai kare. Toji linija negali likti tuščia, negali atitekti priešui, nes tai reikštų milžinišką ekonominį ir strateginį pralaimėjimą. Tiesa, Vokietijoje yra anglų ir amerikiečių kariniai daliniai, tačiau jų jėga yra labai ribota.

Taigi nieko kito neliko, kaip įšėkoti kelių išeičiai surasti. Jau 1950 metais, rugpjūčio mėnesį, šešių valstybių ministerių Taryba išskėlė mintį, sukurti europinę kariuomenę. Pagal tą mintį prancūzų politikas Rene Pleven išdirbo planą Europos Gynybos Bendruomenės sudaryti. Pagal tą planą sudaroma europinė kariuomenė nesibazuos tautiniu pagrindu. Toji kariuomenė prisilektų ginti ne tik kurią nors valstybę, bet ginti Europą, budėti jos gerovei. Į tą kariuomenę galėtų įeiti ir vokiečių kontingentai, be pavojaus, kad jie bus panaudoti kokiai agresijai ar keršto žygiui

vyrujančią vietą, sudarydami 78% įvežimo, arba 668.000 tonų iš 853.000 tonų bendro įvežimo. Tačiau pagal piniginę vertę buvo įvežta už 124 milijonus pesų mašinių, už 78 milijonus pesų degalų ir tepalų ir už milijonus pesų geležies ir įvairių jų gaminių.

Čia paminėti šie skaičiai yra ryškiausias Argentinos tautos ūkio tvirtumo pažymys, pasiektas dėka tų, kurie savo nuolatinį darbą tvarko krašto likimą ir taip pat dėka gyventojų ryžto didinti gamybą, pagal pastovius generolo Perono raginimus.

savo „ištikimą“ draugystę ir kiekvieno momento primena, kad Prancūzija ir Sovietų Sąjunga turi eiti išvien, nes Prancūzija ir Rusija istorijos bėgyje buvo pagrindiniai vokiečių ekspansinės politikos ir karų tikslai. Juk ir dvi paskutinės Sovietų notos, ypatingai pasutinė, kurios buvo įteiktos vakariečiams dėl paskutinųjų sąlymų suaukti keturių valstybių užsienio reikalų ministerių konferenciją Lugane (Šveicarijoje) buvo nukreiptos daugiau prancūzų adresu, bent turėjo tikslą padaryti įtakos prancūzų užsienio politikai.

Kad tos pastangos neliko visai veltui, parodo ir sekantis generolo de Gaulle pareiškimas, padarytas prieš pat prasidedant užsienio klausimais debatams Prancūzijos parlamente. Jis vienam šveicarų laikraščio korespondentui pareiškė, kad Prancūzija turėtų dėti pastangas sudaryti draugiškumo sutartį su Sovietų Sąjunga, nes Prancūzija visuomet buvusi Sovietų sąjungininkė ir kad Stalino ir jo pasirašyti susitarimai niekad nesą buvę atšaukti.

Pagaliau ir patys prancūzų parlamente vykę užsienio klausimais debatai patvirtino Sovietų įtakingumą. Visos partijos susiskaldė, kurių viena pusė palinko prie EGB. Tiesa parlamentas išreiškė pritariusi Laniel vyriausybės Europos politikai, tačiau galutinai EGB ratifikavimo dar nesuflaukta. Tačiau viena tapo aišku, kad prancūzuose vokiečių baimė yra didesnė negu sovietinio bolševizmo. Charakteringai pastebėjo vienas prancūzų rašytojas, Jean Schlumberger, šveicarų „Die Tat“ laikraštyje, kad teritorinė Sovietų Sąjungos ekspansija Prancūzijai yra palyginti tolimas pavojus. Todėl jo nuomone, netrūkstą Prancūzijoje žmonių, kurie tvirtina, kad europinė kariuomenė greičiau Sovietus suerzintų, negu nuo jų apsaugotų.

Bet tai yra tik viena medalio pusė. Antroji, kuri yra nemažiau svarbi ir kuri trukdo sudaryti EGB yra amžių bėgyje įsišaknijęs nepažabotas tautinis šovinizmas. Jis viešpatuoja visose tautose. Tiesa visose tautose yra politikai, yra žmonijos, kurie pamatė to perdėto tautiškumo žalą, tačiau jų yra tik maža saujelė. Dauguma neįstengia peržengti užburto tautiškumo rato, kad galėtų žengti žingsnį pirmyn. Tam nereikia išsižadėti nei savo tautos, savos kultūros, nei savų tradicijų.

Taigi Europa sustojo kryžkelėje. Ar ji įstengs nugalėti senąjį nacionalistinį šovinizmą bei aklą tikėjimą Sovietams ir pasuks susivienijimo keliu, ar eis ir toliau susiskaldymo bei nepažabotų siaurų nacionalinių interesų šuntakiais. Pirmasis kelias veda į integralinį pajėgumą, laisvę visoms tautomis ir taiką, antrasis — į Europos, gal net josios kultūros, žlugimą. Pirmuoju keliu atrodo būtų galima galutinai užšlopinti vokiškąjį militarizmą ir tvirtai pasipriešinti Sovietų ekspansinei politikai. Antruoju keliu, tačiau, einama į Europos išdavimą bolševizmui. Europa turi apsispręsti.

J. Jazminaitis.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

NAIKINAMAS LIETUVIŠKUMO PAGRINDAS

Naujasis bolševikinis planas baigti Lietuvos žemės ūkio kolektyvinimą paleičia ne tik atlikti ūkininkų sodybas ir namus, bet ir pačią lietuvišką sielą su jos giliausiais pagrindais. Sugraunant sodybas sunaikinami seni žemės ūkio darbai įrankiai, baldai, kraičių skrynios, sodybų kryžiai ir senų darželiai. Situacija reiškiniu susirūpino netokia bolševikinė įstaiga, kaip LTSR Mokslų Akademijos istorijos ir teisės institutas. Jis kartkartėmis pasiunčia į kaimą savo etnografinės skryniaus ekskursijas gelbėti tai, kas dar galima išgelbėti nors istorijai. Šiais metais tokia ekskursija, vadovaujama instituto jaunesniosios mokslinės bendradarbės Angelės Vyšniauskaitės, buvo paslūta į Dotuavos rajono „Aušros“ kolūkį, kuriame jau pradėta grupinių sodybų statyba ir grovimas lietuviškų vienkiemų. Tokiu darbu tektų tik pasidžiaugti, jei jis būtų mokslininkų darbamas. Pagal Vyšniauskaitės pasakojimą etnografinis skrynių rūpinasi tyrinėjimo darbu įrankių, valstiečių šeimos buities, papročų, švenčių, užrašinėjimas žodinės liaudies kūrybos, kaip dainų, pasakų ir kt. Deja, be

savo tiesioginio darbo, etnografinio skryniaus darbuotojai turi dirbti daug bolševikinio propagandinio nieko. Jie turi stebėti ir fiksuoti kolūkinio kaimo gyvenimą, analizuoti „socialistinės buities ir kultūros formavimo reiškinius“ ir nustatyti, „ką lietuvių tauta įneša į bendrą tarybinių tautų socialistinės kultūros lobyną“. Šį savo uždavinį jie atlieka bolševikiniais metodais. Vyšniauskaitė pasakoja apie „Aušros“ kolūkietę Kotryną Montvilienę, 63 metų amžiaus moterį. Ši nerastinga moteris džiaugiasi „savo laimę suradusi kolūkio kiaulių fermoje“. Iš to daroma išvada „apie valstiečio dvasios persilaužimą“.

SUSKAIČIUOKIT

Maskvos radio pranešė, kad per 72 val. 5 milijonai rusų praėjo pro Stalino karstą. Pagal JAV-bių buhalterio Frank Baker apskaičiavimą reikiama, kad lūdinčiai, sustatyti po du stovėdami per 1 metrą vienas nuo kito, turėjo eiti pro karstą, bėgdami 35 km greičiu per valandą. Išėina, kad pro karstą turėjo bėgti 91 metrą per 9,3 sekundes. O toks greitis yra pasaulinis rekordas, kurį yra pasiekęs iki šiol greičio nugalėtojas Mel Patton.

ZEN. IVINSKIS

„Redde quod debes“

PROF. JUOŽĄ BRAZAITĮ SU PUŠIMČIU AMŽIAUS PASI TINKANT

„Redde quod debes“ — „Atiduok, ką esi skolingas!“. Šiuos šv. Mato Evangelijos (18,28) žodžius užrašė prieš 15-ka metų Kaune vieno reikšmingo straipsnio antraštėje „XX Amžius“ beveik kasdieninis vedamųjų rašytojas Servus.

Kai visuomenei gerai pažįstamam žmogui jau pražyla paausiai ir galvoviršis baltuoja, atsiranda progos pastatyti jam klausimą, ką jis savo tautai yra atidavęs ir ką dar likosi jam skolingas. Tad kokius pėdsakus yra įrėžęs šis sukaktuviniškas tautinio mokslo, pedagoginio-universitetinio, visuomeninio darbo ir

lietuvių literatūros studijėlė. Jeigu dar pridėsime jo mokslinius straipsnius „Tiesos Kelyje“ ir „Suvažiavimų Darbuose“, tai matysime, kad Brazaitis 4 strp. rašė apie Maironį, po du strp. apie Jakštą, Lazdynų Pelėdą, Pietarį. Atskiromis studijėlėmis jis atžymėjo Daukantą, Valančių, Basanavičių, Bitę, Biliūną, Dobilą, Šatrijos Raganą, Smetoną, Brazdžionį. Davė jis dar eilę bendrų straipsnių literatūros klausimais. Tų strp. daugumą 1938 m. išleido šv. Kazimiero dr-ja atskira knyga, įvardinta „Lietuvių rašytojai“ (326 p.).

publicistikos bei politikos srityje? 1. Į LIETUVISKĄ FOLKLORĄ

Kaip literatūros istorikas prof. J. Brazaitis keliolikos lietuvių rašytojų veikalus vis tyrė iš jų gyvenimo aplinkos. Iš daugelio iki šiol nepastebėtų jų gyvenimo faktų darė jis išvadas apie jų kūrybą. Tad rašydami apie jį patį, negalime ne užsiminti nors vienu sakiniu anor: Sūduvos lygumų aplinkos, kurioje brenė Brazaitis. Matęs dar prieš karinę mokyklą po rusais, daug dienų pirmais D. Karo metais pralėdęs kaimo rūsiuose, nes per pačią jo tėviškę ėjo apkasų frontas, jaunuolis drauge su saviškiais namie iškandė ir bendrą žiaurios okupacijos jungą. Su išprususiomis patrioto jaunuolio akimis sutiko jis pirmus savanorius, vėlavas, mitingus lapelius (atsišaukimus), ir visą ne priklausomybės kūrimos entuziazmą Sūduvoje, ko daugelis tremtinių moksleivių (Rusijoje) nebespėjo pamatyti, nes pavėlavo „ant įkurtuvių“. Užtat jie grįžo išėję viešai visuomeninę mokyklą, charakteringą Voronežo ir kitų gimnazijų lietuvių moksleivių susibūrimams.

Kritika Brazaičiui ne tik pripažino jam įgimtą nuoseklumą, sistemą, laisvą medžiagos apvaldymą, bet ir didelį originalumą, kad jis, taikydamas lietuvių rašytojams psichologinį ir estetinį formalinį metodą, atskleidė daug nauja (žid. 27, p. 569). Atsisakęs nuo pozityvistinio metodo, o perėjęs prie sociologinio,

Prof. Juozas Brazaitis

Brazaičiukas ir toliau brenė per dėm sutapęs su kapsų kaimo žmogumi. Iš tėviškės namų kasdien vaikščiodamas, jis baigė ir gimnaziją. Su kaimo jaunimu jis nuolat bendravo. Jo darbo ir dvasios kūdikis buvo Trakiškių pavarininkų kuopa, pavyzdgingiausia visoje Marijampolės apygardoje. Prie to darbo traukdamas talkininkus, iš jų subrandino jaunimo vadus. Ir studentaudamas ir mokytojudamas profesoriaudamas Brazaitis nenutraukė savo gyvų ryšių su kaimu. Dangelis mūsų šviesuolių, tiesa, augo kaimo, pažįsta laudį ir ją mėgsta. Brazaitis tačiau, išaugęs iš jos aplinkos, švelniai įsiklausęs į jos dvasią, ėjo ir prie jos kūrybos. Šitaip su jam įprasta šilima, Brazaitis ėmėsi tyrinėti tautosaką. Jis ne tik originaliai analizavo, bet pasidarė mūsų tautosakos filosofu.

ar dar labiau prie idėjinio-filosofinio, Brazaitis pirmasis taip plačiai naudojo rašytojų laisvą, tuo būdu įsijausdamas į autorių psichinę evoliuciją, subtiliai nustatydamas jų tikrąjį literatūrinį pulsą. Pvz., daug kas rašė apie Lazdynų Pelėdą, bet tik Brazaitis pirmasis dviejose studijose laisvą ištraukomis išlukšteno rašytojos vidaus dramos frazes, iškėlė naują teoretinių samprotavimų. Tokiu pat būdu jis išryškino Biliūno dvasinę evoliuciją, nustatė rašytojo „diagnozę“. Dviem atvejais Brazaitis kalbėjo apie Pietarį Algimantą (jis rašė taip pat įvadą į 1937 metų Algimanto naują leidimą), ir jo personažus išanalizavo jis paties Pietarį istorinių pažiūrų šviesoje. Taip pat pirmasis Brazaitis iš pašakų yra ėmęs tirti autorių stilių, nesitenkindamas vien tik bendromis frazėmis. Šitokiu būdu jis davė Pietarį, Lazdynų Pelėdą, Smetoną, Brazdžionį, net stilijų analizes, nevenngdamas net grafiškų pavaizdavimų.

Valku būdamas pamilęs lietuviškas pasakas, užaugęs prieina jų tirti moksliskai. „Athenaume“ 1933 m. jis paskelbė studiją apie tautosakinį literatūros perdėmą ir sekimą, duodamas metmenis pasakos poetikai. „Naujojoje Romuvoje“ rašė Brazaitis „Savęs beleskanti tautosakoje“ (1935, Nr. 35), „Lietuvių liaudies pasakojimai“ (1937, Nr. 4—5), tyrinėjo „Tautosakos autoriaus problema“ (žid. 19, 1934). Jeigu J. Basanavičius, kaip ir daugelis kitų tautosakos ranklietojų ir mylėtojų žvelgdavo į liaudies minties lobius labiau romantiku-užrašinėtojų, inventarizatorių akimis, tuo leškodami kelti Lietuvos garbę, tai Brazaitis tautosakoje ėmė lukštenti pačios tautos dvasią. Jis buvo stipriai į ją įsijautęs, įsiklausęs į jos bangavimus. Po analizės sekdavo jo suflusofintos išvados. Šita sritimi Brazaitis pastoviai įdomavosi, nuolat sekė užsienyje pasirodanti tautotyros laimėjimus (žid. 15, 1932), ir II D. Karui prasidedant jis buvo pabaigęs rankraštį nuostabią originalią mūsų tautosakos studiją-vadovą.

Ne mažiau originalų rado kritika kitą Brazaičio veikalą „Vaižgantas. Apmatai kūrybos studijai“. V. D. Un-to Teol.-Filos. fak. leidinys 1937 (192 p.). Ir čia Brazaitis eina nuosavu keliu. Atsisakęs nuo istorinio metodo paskėsti rašytojo gyvenimo faktuose smulkiai pasakoti veikalo turinį, savo estetinū-filosofiniu metodu Brazaitis pirmiausia rūpinasi paties rašytojo kūrybos esme, jo stiliaus ir minties subtilumais. Klekviene savo teigimą jis pagrindžia konkrečia medžiaga, Vaižganto raštų arba jo laisvų citatomis.

Bet Brazaitis nesitenkino vien tautosaka. Su sūduvišku rimtumu ir Brazaičiui charakteringu originalumu bei gilumu jis priėjo prie mūsų naujosios literatūros.

Pradžioje jis apžiūrinėja medį iš arti, pro savo akis praleidžia klekviene šaką ir šakelę, kad paskul, gerokai atsitraukęs nuo visos Vaižganto kūrybos, jį charakterizuotų bendresniais bruožais. Žinoma, tokia sintetinis darbas yra pats sunkiausias. O sintezė visur buvo ir yra Brazaičio stiprybė. Apie Brazaičio Vaižgantą Teol.-Fil. fakto vadovybei savo tiesiog entuziastišką nuomonę raštu 1939 m. rudenį buvo pareiškęs prof. V. Mykolaitis-Putinas.

2. NAUJAIŠ LITERATŪROS TYRINĖJIMO METODAIŠ

Nuo 1932 metų beveik kiekvienam „židinio“ tome Brazaitis patekdavo vis naują kokio lietuvių 19—20 amž. rašytojo ar apskritai

Dr. J. Skrupskelio, esą galima laikyti net meno kūriniu, visiškai nemažinant nė jos mokslinės vertės (žid. 27 p. 246).

1940 m. Brazaitis spaudai paruošė Donelaičio Metus. Šitas švietimo Ministerijos su įspūdingomis V. K. Jonyno iliustracijomis išleistas mūsų knygos papuošalas užtarnautas buvo tremtyje 1948 m. perspausdintas (fotografiškai). Su kitais moksliniais darbais Brazaitis nebeturėjo laimės. Kaip ir jo tautosakos studija, pasaulio šviesos iki šiol dar nepamatė ir jo kapitalinis veikalas apie Maironį. Brazaitis buvo Maironį įdomiai įstątes į visą tautinio atgimimo laikotarpį, patiekdamas ir 19-tojo amž. galo kultūrinį lietuvių tautos veidą. Brazaičio Maironis, jau spėtų galutinai parašyti mašinėle keli šimtai puslapių — ir dar geroka dalis raikraščių — pasiliko jo bute Kaune ant stalo...

Maironį Brazaitis ėmėsi išstudijuoti kaip reaištas sūduvis. Apie jį yra jis tiek daug rašęs ir žavinčių paskaitų skaitęs. Apskritai paskaitų Brazaitis yra priskaitęs devynias galybes. 1944 m. Kaune Sakalas išleido su T. Kulakausko piešiniais Brazaičio paruoštus Maironio „Pavasario Balsus“.

Brazaičiui Maironis buvo ne tokis, kokį jį matė, ar greičiau padarė, tą tautos pranašingą dainių, lietuvių visuomenė. Jis ėmė poetą tirti tokį, kokis jis buvo ištiarjū. Kai 1942 m., Maironio mirties dešimto-mečio proga, Brazaitis davė apie Maironį gyvenimo fragmentų, atremtų į atsiminimus, kurių Brazaitis buvo daug sulasęs, tai rašytojas Ant. Miškinis net viešai protestavo... Brazaitis išanalizuoja rašytoją žmogų, su visomis jo žmogiškomis ypatybėmis, o paskui jau eina prie abstraktesnių išvadų. Tokiu metodu jis ėjo ir prie Maironio, ir tos studijos pasirodymas būtų buvęs labai didelis įvykis naujausioje mūsų kultūros istorijoje.

Šalia lietuvių literatūros tyrinėtojo bei mokslinio darbo, kaip Lietuvos mokyklos pedagogas, Brazaitis yra autorius literatūros teorijos ir literatūros istorijos vadovėlių. Auklėjimo darbai jis yra daug paaukojęs.

(Bus daugiau)

JOHN FOSTER DULLES

L'AREISKIMAS LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIES PROGA

„Prieš trisdešimt penkeris metus latvių tauta laimėjo sau nepriklausomybę. Nepriklausomo gyvenimo metais Latvijos Respublika visam pasauliui parodė, kokią žymią pažangą ji galį padaryti savarankiško valdymo ir žmonių gerovės puoselėjimo srityje, kai laisvė egzistuoja.“

Mes, amerikiečiai, giliai atjaučiame dabartines latvių tautos kančias pi žiauriu sovietinio imperializmo jungu. Aš naudojuosi šia proga perduoti latvių tautai šilčiausius amerikiečių simpatijos jausmus.

Jungtinės Valstybės niekad nepripažino jėga įvykdytos Latvijos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. Mes tvirtai tikime, kad santykių tarpe tautų, nežūrint ar jos būtų didelės, ar mažos, privalo būti pagrįsti teisingumu ir laisvo sutarimo dėsniais. Mes esame įsitikinę, kad vyriausybės, kurias žmonės laisvai pasirinko, vėl atsikels ir kad pagrindinės žmogaus teisės bus atstatytos milijonams žmonių tose srityse, kur tos teisės šiandien jiems yra paneigtos.

Su Dievo pagalba ir su dvasine bei moraline tautos stiprybe, Latvija iškentės ir pergyvens šias tamsias prispespaudos dienas ir vėl užims jai teisėtai priklausantią vietą laisvoje Europos tautų bendruomenėje“.

TINKAMAS PRANESIMAS

Vienas žymus prekybininkas išmylejo kino artistę ir nutarė ją vesti. Bet, nenorėdamas turėti kokių nemalonių, paveda sekliū įstaigai iširti savo sužieduotines praitę. Seklys, atlikęs pareigą, savo viršūninko duotu adresu pasiunčia tokį pranešimą:

„Ši moteris yra gėro išsilavinimo, jos praeitis niekuo nesutepta, susitinka su draugais tikrai gero vardo. Vienintelis įtartinas šešėlis krinta jos dabartiniam gyvenimui, kad ji paskutiniu laiku yra dažnai matoma su vienu abejotinos moralės prekybininku...“

Lietuviai visame pasauly

ANGLIJA

* D. Britanijos Lietuvių S-gos VII-jo suvažiavimo pavestas DBLS pirm. M. Bajorinas per VLIKO pirm. M. Krupavičių nusiuntė VLIKui nuosirdžiausių linkėjimų ir sėkmės darbe, kad visi išblaškyti mūsų tautos sūnūs ir dukros galėtų vėl susitikti džiaugsmo šventei brangi-ojoje Tėvynėje. D. Britanijos Liet. S-ga kaip iki šiol, taip ir toliau rems kiekvieną ryžtingą užsi-mojimą Lietuvos išlaisvinimui. Savo atsakymo žodyje VLIKO pirm-ninkas pažymėjo, kad aktingas D. Britanijos lietuvių įsijungimas į tą kovą stiprins viltis greičiau ją lai-mėti.

ITALIJA

PRIEMIMAS PAS POPIEŽIŲ

Lapkričio mėn. 19 d. Popiežius Pijus XII priėmė iškilmingoje au-dienčioje visą prie šventojo Sosto akredituotą Diplomatinį Korpusą, kuris per savo Dekaną, Airijos Am-basadorių, išreiškė užuojautą dėl Lenkijos Primato Kardinolo Višinskio suėmimo. Savo kalboje Airijos Ambasadorius pažymėjo, kad visas diplomatinis korpusas giliai atjau-čia Popiežiaus skausmą, kurį suke-čia Katalikų Bažnyčios persekioji-mai Lenkijoje ir kituose užimtuose kraštuose, persekiojimai, kurie pri-mena pirmuosius Krikščionybės lai-kus. Mes linkime, baigė kalbą Am-basadorius, kad persekiojimai su-prastų, jog šviesi ateitis tebus gali-ma, kada bus respektuojama sąži-nės laisvė ir atstatyta pagarba žmo-gaus sielos šventajam pobūdžiui.

Šventasis Tėvas padėkojo diplo-matiniam korpusui už užuojautą ir pareiškė įsitikinimą, kad visos tau-tos, kurios šiandien stovi tvarkingo socialinio gyvenimo sargyboje, pa-rems kenčiančiuosius už savo tky-bines ir politines teises ir tuo pačiu suteiks jiems naujų vilčių. Dabar-tiniai sunkumai jokiū būdu negali sunaikinti pastikėjimą gražesne ateitimi. Teisybė ir teisingumas nėra tušti žodžiai, nes jie turi tą pačią jėgą kaip Aukščiausiasis, ku-ris yra jų gynėjas ir garantas. Tegul Viešpats leidžia Jums ir Jūsų kraštams išvysti tą visų laukiamą dieną, dėl kurios šiandien daugelis aukoja savo skausmus ir savo gy-vybę, baigė Popiežius.

Po kalbų, šventasis Tėvas pasis-veikino su atskirais Misių šefais.

Lietuvą šioje audienčioje atsto-vavo Pasuntinys prie šv. Sosto Ministeris Girdvainis, lydimas Pa-siuntinys Sekretoriaus S. Lozorai-čio jr.

* Šiomis dienomis Lietuvos Mi-nisteris prie šv. Sosto S. Girdvainis pasikeitė oficialiais vizitais su nau-jai prie Vatikano akredituotais Belgijos, Libano ir Dominikos Res-publikos Ambasadoriais.

* Kun. Dr. K. Rėklaitis MIC, vyriausias Dievo Tarnu arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos postulatorius, spalio 28 d. labai kukliai atšventė 40 m. kunigystės sukaktį. Dabar sukaktuviniško pa-grindinės jėgos sutelktos D. T. arkiv. Jurgio ir kitų dviejų mari-jonų Dievo Tarnų Stanislovo Pap-činskio ir Kaz. Vyšinskio beatifika-cijos bylai vesti. Visų šventųjų šventės išvakarėse Romos Vikariato Tribuno iškilmingai atidaryto or-dinarinio informacinio ark. Jurgio beatifikacijos proceso proga Vati-kano ir Romos laikraščiai supažin-dino su kandidatu į palaimintuo-sius. Laikraščiai pabrėžė, kad jis yra kilnios liet. tautos viena iš gra-žiausių ir garbingiausių asmenybių.

* Prof. Zenonaš Ivinskis praėjusiais mokslo metais Romos Grego-riano universitete istoriją studijavusius lietuvių kunigus: Rapolą Krasauską, Paulių Rabikauską S. J., Jurgį Navikevičių ir Step. Matu-lį, visoj eilėj paskaitų išsamiai su-pažindino su Lietuvos istorijos šal-tiniais ir kitais klausimais. Šiomet paskaitos bus tęsiamos. Jos suma-žins lituanistinę spragą, kuri susi-daro mokslinantis svetimame univer-sitete.

* 14-os tautų, būtent: Albanijos, Azerbeidžano, Bulgarijos, Kinijos, Kroatijos, Gruzijos, Vengrijos, Lie-tuvos, Lenkijos, Rumunijos, Slova-kijos ir Ukrainos, kritusių bolševi-kinio imperializmo aukomis, atsto-vai, tarptautinio politinio Laisvės Internacionalo, nuo 1946 m. kovo-jančio su pavergimu, narlai, pasiun-

tė JAV prez. Eisenhoweriui, Angli-jos min. pirm. W. Churchilliui ir prancūzų min. pirm. J. Lanieliui memorandumą, kuriuo tiksliai nu-sako dabartinę sovietų politiką. Kaip lietuvių atstovas minimąjį memorandumą pasirašė Dr. J. Gai-lius Romoje.

* Vatikano radijas paskelbė viso-mis kalbomis apie JAV kongreso Pabaltijo okupavimui ir ten sovietų vykdomiems žiaurumams tirti ko-misijos pirm. Kersteno kelionę po Europą ir primena jo padarytą pasiūlymą įsteigti tarptautinį tri-bunolą, kuris teistų sovietų padary-tus nusikaltimus.

KANADA

* KLB krašto valdybos pirmin-ku vėl perrinktas J. Matullionis. Sudaryti spec. komosiją, kuri rū-pintųsi Lietuvos laisvės kovai talka Kanadoje, nutarta pasiūlyti Montre-alyje apylinkės valdybai kartu su ten gyvenančiais krašto tarybos nariais.

KOLUMBIJA

* Lietuvių Komitetas Kolumbijo-je tebeveikia ir toliau. Komitetas yra davęs pasižadėjimą Kolumbijos valdžiai, kad prisima atsakingumą už lietuvių elgesį Kolumbijoje, kiek jis apima pavienius asmenis ir lietu-vių bendruomenę. Komitetas Vasa-rio 16 d. gimnazijai paskyrė 1000 DM. Tiek pat pažadėjo paaukoti Medellino ir Bogotos lietuvių bendruomenės

* „Kolumbijos Lietuvių žinios“ rašo, kad Medelline dingo be žinios mėsinės savininkas lietuvis Beni-šis. Paliko žmoną ir kolegiją lan-kančią jaunametę dukterį. Policija įvykį tiria, bet ligi šiol nesusekti dingimo pėdsakai.

SVEICARIJA

* Liet. Bendruomenės pirm. inž. J. Stankui išvykus į JAV-bes, nauju valdybos pirm. išrinktas A. Paulaitis, tarybos vicepirm. V. Ge-geckas, sekt. ir izd. Dora Thoma „Mašalaitė. Tą pačią dieną šveicari-jos lietuvių kapelionas kun. dr. J. Navickas atlaikė pamaldas už žu-vusius dėl Lietuvos laisvės.

* Lozanos, Čenevos ir Freiburgo vyskupas Fr. Charriere paskelbė Freiburgo dienraštyje „La Liberté“ atsisaukimą, prašydamas atsiųsti jam visą atskirų asmenų ar institu-cijų turimą medžiagą apie arkiv. J. Matulaitį, gyvenusį Freiburge 1899 -1902 ir 1911-1914 m. Atsisaukimas įdėtas ryšium su Vatikane užvestą byla paskelbti arkivyskupą palai-mintuonu.

1. SVEIKA MARIJA, Mažasis Maldynas. Parengė kun. Stasys Yla. Immaculata leidinys, 1935 m. Ilustracijos dail. T. Vallaus. Tai nauja maldaknygė, puikiai išleista ir tinkama visiems lietuviams. Galima gauti Aušros Vartų par. rašti-nėje ir „Laiko“ Administracijoje.

2. Į LAISVĘ, Nr. 1 (28), 1953 m. gruodžio 1 d. Leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai. Vyr. red. J. Bra-zaitis, Red. kolegija — J. Kazickas, A. Musteikis, L. Žitkevičius. Adm. adr.: V. Maželis, 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Tai pirmasis Lietuvių Fronto Bičiulių žurnalas numeris, išleistas JAB-bse. Svarbesnieji straipsniai yra J. Bū-tėno (Pakelti politiką iki moralės aukštumų), J. Brazaičio (Kuriam linkme plėtoti politinę mintį tremtyje), L. Prapuolenio (Laisvinimo organizacija turi sutelkti visas gy-vusias organizuotas jėgas tremtyje), R. Šomkaitės (Kaip jaunimui išlai-kyti gyvą rezistencinę dvasią?). Be to, dar duodama plati politinė ir kultūrinė apžvalga.

3. ATEITIS, Katalikiško Jaunimo žurnalas, Nr. 8, Spalis, 1953 m. Vyr. red. Paulius Jurkus.

4. LIETUVIŲ DIENOS, Nr. 9 (38), Lapkritis, 1953 m. žurnale duodama virš 40 iliustracijų iš įvairių pasau-lio lietuvių kolonijų, nemaža rimtų straipsnių. Šį žurnalą reikėtų dažnai parodyti ir svetimtaučiams, kad žino-tų, jog ir lietuviai sugeba išleisti vertingų leidinių. Vyr. red. J. Vy-tėnas, Leidėjas — A. F. Skirius. Adr.: 9204 S. Broadway, Los Angeles, Calif.

Moksias + Menas + Literatura

Velta Snikere

SPINDINTI BRAIDYTOJA

Mirgančiom naginēm bēga šviesa
Vandeniu ī mane,
Niekas nesaugo širdies.

Gelmē apsaugo gilumas,
Saugo akis vokai,
Niekas nesaugo širdies.

SESERS AKYS

Tavo akys lyg ledas žalsvos,
Niūrioji sesuo,
Tavo akys ugnies prižertos,
Vēsioji sesuo,
Tavo akys kaip perlai blausios,
Švelnioji sesuo,
Mirtie.

Iš latvių k. išvertė
Henrikas Nagys

Ka skaito prancūzų jaunimas

Pagal Pierre Baudet neseniai paskelbtą anketą Paryžiaus Ecole Normale studentų tarpe, prancūzų universitetinis jaunimas dabar skaita knygų žymiai mažiau, negu sakysim, prieš dvidešimt ar trisdešimt metų. Anketos komentatorių nuomone, ši nelinksmą reiškinį išugdžiusi studijų specializacija ir filmų įtaka.

Atsakymai į anketą rodo, kad iš prancūzų autorių vis dar milžinišką pasisekimą tebeturi Stendhal, Flaubert, Balzac ir Proust. Iš naujų autorių daugiausiai skaitomi Malraux, Sartre ir Camus. Camus „L'etranger“ yra laikomas meistriškiausiu šių dienų veikalau. „La Peste“ vertimas yra įvairus. Dalis studentų taip pat ir ši romaną laiko stipriausiu XX amžiaus „šraiška, kita gi dalis turinti šiam veikalui ypatingo pietizmo. Draminė Camus kūryba yra vertinama kiek mažiau. Sartre yra aukštai vertinamas kaip romanistas. Kaip filosofas randęs vis mažiau pritarimo ir pagarbos. „L'etre et le Neant“ filosofijos įtaka silpnėjanti. Iš visos aukščiau suminėtos „naujųjų trijulės“ bene labiausia bus gerbiamas ir skaitomas Malraux. Stiprią įtakinę poziciją jis tvirtai saugo dar nuo 1930 m. ir jo populiarumas studijuojančio jaunimo tarpo nė kiek nemažėja. Ecole Normale studentai paskutinįjį Malraux veikalą — „La Voix du silence“ paskelbė „metų knyga“. Šio rašytojo kūryba ir gyvenimas (XX amžiaus Balronas!) daugelį tiesiog hipnotizuoja.

Apie kitus autorius gauta įvairių atsakymų. Pz., Anouilh pastaruoju laiku praradęs savo atraktiivinę jėgą. Taip pat ir Montherlant neberandęs gilesnio rezonanso. Alain Fournier ir Jules Romain šiandien vos vos tebeapastebimi. „Kriščiūniškosios literatūros“ vėlavą vis dar tvirtai tebeaiško vėlonis Bernanos, kuriam „nobelininkas“ Mauriac negalys prilygti. Giradoux ir Claudel imponuoja tik draminiams veikalais. Gidė vis dar tebegebia. Mas kaip aukštos klasės stilistas ir analistas, ypač didelio pasisekimo turėjęs šio nelabai seniai mirusio rašytojo dienoraštis ir laiškai. Toliau populiarumo gretose seka Cocteau, Radiguet ir Exupéry.

Svetimųjų autorių pirmąsias vietas užima Faulkner ir Steinbeck. Po jų seka Hemingway. Anksčiau JAV literatūroje (Dreiser, Upton Sinclair, Henry James) veik visai užmiršta. Iš anglų rašytojų daugiausia minimi Morgan, Graham Greene, K. Mansfield, D. H. Lawrence, T. S. Eliot ir James Joyce. Vokiečių literatūra mažai teskaitoma. Literatūros moksle besispecializuoją mini Goethe, Schillerį, Novalį, Hoelderliną ir ypač — Rilke. Šio paskutiniojo ypač skaitomi Sonetai, „Duino elegijos“ ir „Laiškai jaunajam poetui“. Thomas Mann šiandien mažai žinomas. Giliau studijuojami vokiečių filosofai — Hus-

serl ir Heidegger. Iš kitų svetimųjų autorių gana dažnai yra minimi Dostojevskis ir Tolstojus. Italų literatūros pažinimas ribojasi veiki-

šimtinai Pirandelli ir Dante. Iš ispanų naujųjų rašytojų plačiau žinomas ir skaitomas yra tik Federico Garcia Lorca. Pr. B.

KULTūros NAUJIENOS

NAUJI „LITERATŪROS LANKAI“

Jau išėjo iš spaudos trečias „Literatūros Lankų“ numeris. Jame originalią ir verstinę poeziją atstovauja Henrikas Nagys, Antanas Jasmantas, Aušra Bendoriūtė, Anna Achmatova, T. S. Eliot ir latvių lyrikai. Dailiosios prozos gabalų duoda: Jurgis Janavičius („Paskutinis ruduo“), Antanas Škėma („Pabudimo“ 3-čias veiksmas) ir William Faulkner („Rožės Emilijai“). Meno ir literatūros temomis straipsniai ir essay: Algirdas Landsbergis — „Avangardinės apraiškos amerikiečių teatre“; Klaus Mann — „Apie Jeaną Cocteau“; T. S. Eliot — „Tradicija ir individualinis talentas“; literatūrinės pastabos apie Antaną Miškinį, etc. Kritikos skyrių atidaro straipsnis — „Septyni prieš tesus“, kur duodamas atsakymas J. Aiščiui ir k. vyresniosios kartos rašytojams „Dirvoje“, „Drauge“ ir kitur, puolusiems „L. Lankus“. Kritikos skyriuje šiuo kartu yra recenzuojamos šios knygos: Mariaus Katiliškio „Užuoventė“, Antano Škėmos „Sventoji Inga“, B. Pūkelevičiūtės „Metūgės“, V. Kazoko „Sapnų pėdomis“ ir Liūdo Dovydeno „Per Klausučių ūlytę“. Leidinio pabaigoje duodama apžvalgos ir, kaip paprastai, žinių apie numeryje spausdinamus svetimuosius autorius.

Šis „Literatūros Lankų“ n-ris iliustruotas K. Janulio, Ž. Mikšio, H. Salkausko, Gauguin, Cabrera Moreno ir Paredes darbais.

„Literatūros Lankus“, kaip žinome, redaguoja kolektyvas: Kazys Bradūnas, Juozas Grinius, Juozas Kėkštis, Henrikas Nagys ir Alfonsas N. Niliūnas. Spaudos darbai, kaip ir iki šiol, atliekami Argentinoje, Juozo Kėkšto meninėje priežiūroje.

„Literatūros Lankus“ galima įsigyti „Laiko“ redakcijoje: Mendozos 2280, Avellaneda. Egzemplioriaus kaina — 10 arg. pezų.

* A. Vilainis-Sidlauskas, Nemuno leidyklos vadovas, Chicagoje, duodamas visą eilę vertimų, pasirūpino išleisti ir F. M. Dostojevskio veikalą „Nusikaltimas ir bausmė“. Jau išėjo pirmasis tomas, turįs 300 psl. ir apimęs dvi dalis. Iš viso yra šešios dalys. Darbas atliktas gerai. Šis svarbiausias Dostojevskio kūriny pasilieka įdomus net ir prasilinkus daugiau kaip 70 metų nuo autoriaus mirties, gausiai skaitomas įvairiose kalbose, komentuojamas dėl gilių psichologinių ir filosofinių problemų, kartu turįs gilią intrygą. Klekvienu literatūros mėgėjo knyga būtina perskaitytina.

* Jurgis Jankus su savo naujaja knyga „Po raganos kirviu“ užsirekomenduoja kaip gabus vaikų literatūros kūrėjas. Panaudodamas liaudies pasakų motyvus, jis sukūrė savarankišką, giliai intriguojančią pasaką vaikams apie Nevėžio pakraučio berniuką Jakamatį, kuris raganos sają, iš kurios ji drauge su raganole išgelbsti paukšteliai, sumetę savo plunksnes. Stipri intriga, vaizdus pasakojimas, auklėjanti mintis padaro knygą labai įdomią.

* New Yorko Lietuvių Dailininkų Sambūris sparčiai ruošiasi dailės parodai, kuri numatoma suruošti dar šių metų pabaigoje. Pasiruošimo darbams jau nemažai trūso idėjų sambūrio pirmininkas dail. Vitkus ir valdybos narys dail. Janušas.

* Dr. Vytautas Bieliauskas, psichologas, Richmondo profesinio instituto profesorius, psichologų kongreso metu buvo išrinktas Amerikos Psichologų Sąjungos senioru. Šios rūšies atžymėjimai šioje sąjungoje yra pagrįsti atsižymėjimu ir kompetencija savo srityje. Dr. V. Bieliauskas yra prities kelis metus iš tremties nuykęs į JAV-bes. Jis tarp kitko yra ir „Laiko“ bendradarbis.

* Prieš dešimt metų, 1943 m. spalio 15 d., mirė vienas iš žymiausių mūsų kompozitorių Stasys Šimkus. Kas nežino jo populiarių dainų: „Kur bakūžė samanota“, ar „Plaukia sau laivelis“. St. Šimkus yra sukūręs per 200 dainų chorams, apie 40 dainų įvairiems solo balsams, keleta dalykų pianui, keleta didesnių kantatų, operėlių ir vieną operą, „Pagirėnus“, kuri buvo pastatyta Kauno operos teatro dar 1939 metais. Tuoj po Didžiojo Karo Šimkus lankėsi ir Amerikoje, kur rinko aukas nukentėjusiems nuo karo lietuviams, taip pat vadovavo Birutės chorui Čikagoje.

* Giovanni Papini knygą apie Mykolą Angelą išsivertė vokiečiai. Vokiečių spauda ir kritikai vertina naująjį Papini kurinį labai palankiai. Papini, norėdamas labiau išryškinti didžiojo dailiniko portretą, labai kruopščiai patiekia ir jo bendralaikį broūzus: Savonarolos, Koperniko, Machiavelio ir Sv. Ignoto.

* Filosofų kongresas rugpjūčio 20—26 dienomis įvyko Briusely, Belgijoje. Šiame kongrese dalyvavo daugelio kraštų filosofai. Buvo nagrinėjami įvairių filosofijos šakų klausimai.

Jurgio Savickio „Šventoji Lietuva“

Abu keliavo laukais. Tyliais ir nesudrumščiamais laukais. Kitados romantiškoje šalyje, vadinamoje — šventoji Lietuva.

J. Savickis, Sv. L. 248 psl.

Jurgio Savickio nebėra mūsų tarpe. Dar vieno rašytojo, dar vieno lietuvių, kurį teko palaidoti svetimoj žemėj. Kai rašto žmonės miršta, paprastai, suvedamas jų gyvenimo ir kūrybos balansas. Šias pastabas rašančiam niekad neteko Jurgio Savickio asmeniškai pažinti, pagaliau, recenzijoje ir nederėtų kalbėti apie Jurgį Savickį — žmogų. Rašytojui mirus, pasirodė draugų ir pažįstamų atsiliepimai, keletas paskelbtų Savickio laiškų, kalba kokio šilto žmogaus būta „Sventosios Lietuvos“ (Jurgis Savickis „Šventoji Lietuva“, romanas. Išleido Tremtis. Vakarų Vokietijoje, 1952 m., 248 pusl. Tiražas: 1000 egz.) autoriaus, kokios plačios vakarietiško humanisto sielos jo turėta. Iš anų atsiminimų krenta gaiši šviesa į rašytojo meninę pasaulėjautą. Tiesa, vienas tų atsiliepimų nuskambėjo keistoku disonansu — parašytas paties Rašytojų Draugijos pirmininko. Jame, lyg tai gintant Jurgį Savickį, papasakojama nereikšmingų smulkmenėlių ir intymų nutikimų, kuriuos vargu ar iš viso reikėjo spaudoje skelbti.

Jurgis Savickis — rašytojas tuo tarpu mums pažįstamas jau seniai: dar iš mokyklos suolo teko matyti jo pavardę užrašytą baltom raidėm lentoje. Tąkart jis tebebuvo vienas jaunųjų ir — modernistas. Svetimais skambančio sąjūdžio impresionizmo atstovas. Neįprasti buvo taip pat pirmųjų Savickio knygų pavadinimai: „Sventadienio sonetai“ ir „Ties aukštu sostu“. Bet tuodvi knygos mūsų literatūrinio gyvenimo istorijoje užima aiškias ir reikšmingas pozicijas. Pirmą kartą taip besąlyginiai ateina lietuviškojo prozon miesto žmogus: netikėtai personžas, bet ir visa jo pažiūra. Jis kitaip mato kaimą, kitaip — mažuosius Lietuvos miestelius, jis atsižvelgia svetimųjų didmiesčių kvapą ir mąstyseną į pilkųjų artojų šalyje. Be abejo, Savickiui, tuo metu buvojusiam Vakarų Europoje, atitinkamą įtaką padarė tenai entuziastingai atstovaujamos impresionizmo, o ypatingai ekspresionizmo, srovės. Mūsų manymu, pirmos Savickio knygos labiau laikytinos ekspresionistinėmis nei impresionistinėmis. Stiprus vaizdo ir psachio racionalizavimas, kapota sakinio maniera, aktyvi autoriaus laikysena vaizduojamosios tikrovės atžvilgiu, — visa tai charakteringa ir Savickio kūrybai ir ekspresionizmui.

Po minėtų dviejų knygų Savickis nutyla. Tiesa, pasirodo Rimošiaus pseudonimu pasirašyti kelionių aprašymai (Atostogos; Truputis Afrikos; Kelionės — 2 tomai), bet gryniosios prozos trečioji knyga atspausdinta tikslai 1951 metais („Raudoni batukai“). Be čia recenzuojamos ketvirtosios knygos dar viena tebe spausdinama, būtent, „Žemė dega“, dienoraštiniai II pasaulinio karo užrašai, turėsią pasirodyti dviejm tomams. Jų pasirodymo autorius nebesulaukė.

Jau pirmieji Savickio leidiniai buvo kritikos palankiai priimti. Tiesa, šalia didžiosios dalies vertintųjų keliančių tų leidinių naujoviškumą, girdėjosi ir tikių, žiūrėjusių Savickio prozoje tam tikrą kiekį manteringumo ir pozavimo. Tačiau ir vieni, ir kiti sutiko, kad naujojo autoriaus įnešama mūsų literatūron stilingo žodžio, ekspresingo stiliaus ir naujų tematinų galimybių.

„Raudoni batukai“ (pasirodė po 27 metų pertraukos!) buvo panašiai sutikti. Savickio originalus tematikos traktavimas, lengva ironija nuspalvintas žodis ir vakarietiška kūrinių potekstė buvo vienu entuziastingai aprobuota, kitų kiek skeptiškai, ne kiekviena meninės tikrovės detale tikinti, priimta.

Ta kontroversalizmą galėsime geriau suprasti, atsivertę „Sventąją Lietuvą“. Ir šiame romane Savickis pasilieka ištikimas savo ironiškai racionaliajai vaizdavimo linijai. Romano siužetas (charistinio režimo engiamos Lietuvos miestelėnų, dvarininkų, ūkininkų ir atėjūnų konfliktais gausi gyvenimo iškarpa) rašytojo perteikiamas lengvais elegantiško stiliaus suoliais, viską vertinant iš tam tikros stebėtojo distancijos. Toji distancija leidžia visus nutikimus ir personažus pristatyti gudria ir pašaipia, pasaulį mačiusio žmogaus šypsena. Anksčiau minėtų kritinių antitezių priežasties reikia ieškoti tik dalinai pačiam formaliniam kūrinių apyvaidalinime. Jų pagrindinė versmė — rašytojo teatrališkas priėjimas prie vaizduojamosios tikrovės. Štai „Sventojų Lietuvos“ rasime fejtoniškai groteskinių situacijų, tarytum, atkeltų iš romantiškosios literatūrinės tradicijos, todėl jos nuskamba svetimai, lyg kaimo ulytėlėn įkeldinti Liudviko XIV laikų komedijantai. Ir pats autorius, matomai pastebėjęs sunkiai suderinamą priešgynbę, kalbėdamas apie pikantišką stogo istoriją, vienoje vietoje ją pavadina commedia dell'arte. Nebandydami šių pastabų apie literatūrinę tradiciją ir siužeto traktavimo konfliktą toliau plėtoti, jas užfiksuojame ir paliekame pasisaikyti laiku ir literatūros istorikams.

Tomis pastabomis, be abejonės, nemanome neigti Jurgio Savickio prozos svorio mūsų literatūroje. Kad Savickis liko vienas, be pasekėjų, yra taip pat, tam tikra prasmė, atsakymas į anksčiau nagrinėtus klausimus: Savickis yra unikumas, nes svetimų literatūrinių mokyklų auklėtinis, daug užtikrinčiau meniškai sudorojęs vakarietiškąją medžiagą, negu lietuviškąją. Įdomu šioje vietoje paminėti, kad tikslai tremties bangai visai tiesioginiai pailietus autorių, pasirodė jo naujos knygos. Jeigu šiandieną liūdime, kad talentinga Igno Šeinius plunksna rašo kūrinius svetima kalba ir svetimai tautai, gal būtų prasminga šioje vietoje paklausti, ar ir Jurgio Savickio nebūtų ištikęs panašus likimas. Kaip iš draugų pastabų sužinojome — ne, tačiau, kalbant apie svetimų literatūrinių tradicijų įtakas rašytojams, tai pasilieka svarstytna hipotezė.

Romanas „Šventoji Lietuva“ vaizduoja eary okupuotos Lietuvos kasdienybę visoj jos skurdžioj nuogumo: kiek groteskišką, net tvirtasprandiškame kaimiečių pasipriešinime. Ji engiama moraliai smukusių svetimų valdininkėlių, jos prisikėlimas tėra romantiška, bet ne-reali svajonė dažnam bajorui. Bajorų bultį Savickis gerai pažįsta ir valdžiai bei sąmojingai įdeda meniniuosna rėmuosna. Tai XX-ojo amžiaus pradžios benjaminai kordušai, tik nevisai tokie apatiški ir merdėjantys, nors iluzoriniai jų galvosena labai identiška. Vykusiai rašytojo ironiška plunksna aprašo naujus ir tamsius Rusijos valdininkus, baigiamus esti biurokratijos ir oportunizmo vėžio. Sumanią romaną įvestas ilgokas kriminalinis elementas, teikiantis fabulai reikiamos intrygos ir įvairumo.

Jurgio Savickio raštų stilius (į jį mūsų literatūros teoretikai atkreipę ypatingą dėmesį) ir „Sventojų Lietuvos“ dinamiškas ir savitas. Tik rečiau beužtikiname trumpų keliažodinių sakinių viltines, to savotiškojo „staclato“, kuriuo parašyti „Sventadienio Sonetai“ ir „Ties aukštu sostu“. Realistiškesni siužetiniai įtarpai paskutiniam romane tarytum liudija sulėtėjusį rašytojo tempą, fiksuojantį įspūdius. Ir formaliai šis realistinis pobūdis jaučiamas. Sakinių tekmė platesnė, surišta stipresnės logikos sankabomis, išmarginta dažnai grįžtančiomis refleksijom. Autoriaus grįžtama į tolimų prisiminimų pasaulį, kurio kontūrai nebe tokie aštrūs, labiau (Nukelta į 5 psl)

„Jeigu mano reikalavimai bus išpildyti, Rusija bus atversta ir ateis taika“ —
Švč. Marija Fatimoje

Tai buvo 1946 m. gegužės 13 d., kada mūsų dauguma dar vargo tremtinių stovyklose.

Popiežius Pijus XII delegavo savo atstovą Kardinolą Aloyzų Masellą į Fatimą apvainikuoti Fatimos Mariją Portugalijos ir viso pasaulio valdove (Regina Mundi).

Susirinko 800.000 tikinčiųjų su visais Portugalijos vyskupais, daugybe kunigų ir kariuomenės atstovų. Katalikų Moterų Draugijos pirmininkė įtėike puošnų aukso vainiką valstybės atstovui; šis vainikas perdavė Popiežiaus atstovui, kuris jį apvainikavo Fatimos Marijos statula.

Kai buvo atnaujintas Portugalijos pasiaukojimas Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai, eterio bangomis prabilo pats Šv. Tėvas Pijus XII. Jis susijaudinusiai maldininkų miniai besiklausant, tarp kitko pasakė: „Fatima yra malonių, gėrybių ir stebuklų šaltinis, kuris teka gaivia srove Portugalijoje, o paskum ištryksta visoje Bažnyčioje ir pasaulyje. Cova da Iria yra palaiminta oazė...“

Iš tikrųjų, Fatimos Marija yra ne tik Portugalijos, bet viso pasaulio Valdovė; ypač Ji yra Valdovė kraštų, kuriuos užliejo raudonasis komunizmo vnanas. Tačiau, kad Ji galėtų ten viešpatuoti, reikia visų tikinčiųjų pagalbos:

„Jeigu mano reikalavimai bus išpildyti, Rusija bus atversta ir ateis taika. Jei ne, — piktą propagandą pasės žmonėse klaidų sėklą, kils karų ir Bažnyčios persekiojimų. Žus daug nekaltų žmonių. Šv. Tėvas daug kentės. Kai kurios tautos bus sunaikintos. Bet galiausiai manė Nekalčiausioji Širdis triumfuos...“ — pasakė švč. Marija trims vaikams Fatimoje 1917 m. birželio 13 d.

(Atkelta iš 4 psl.)

susilieje, akvareliškesni. Tačiau bendrasai stilistinis piešinys šioje knygoje, kritikai nagrinėjančiam formalines problemas, bus nemažiau įdomus.

Savickio pamėgimas kondensuotais, beveik lakoniškais, sakiniiais aprašinėti žmogų ir aplinką, jau daugelio minėtas. Savickis, tarytum (šis „tarytum“ yra charakteringas visai Savickio laikysenai) sužeto ir personažų atžvilgiu, testebi išoriniuose veikėjo judesius, užrašydamas nuotaikas ir mintis, išskaitomus mimikoje ir mostuose. Esmingiausias jų pateikia skaitlytojui, visą logiškąją seką palikdamas surišti skaitančiojo vaizduotei. Štai, kaip paprastai ir talkiausiai autorius perduodamas jauno klieriko Amžiaus apsisprendimas tapti kunigu (po nepasisekusio pasipiršimo): „Amžius tyliai nuėjo sodo giluma. Neatsisveikins su niekuo. Jis kentėjo. Jis ėjo sodietišku keliu. Išėjęs iš pradžių iš ūkio, vėliau kaip ir pasiryžęs eiti gyvenimo keliu. Jis liko kunigu.“ (S. L., 16 psl.).

Panašiai rezultatyviai Savickis vaizduoja ir aplinką. Visas neesmines detales nubraukdamas, jis pakla tiktai pačius būdingiausius brūkšnius, jais sugestijuojanodamas visumą: „Leonardas, pardavęs žirgą, perėjo sieną. Tais gerais laikais sienos buvo pereinamos gan pigiai į Prūsiją, į naują pasaulį. Atsidūręs Eitkūnuose, atsisėdo ant kupsto. Eitkūnuose irgi atsirado vienas kupstas, kurių tiek daug buvo Lietuvoje, bet — vienatinis prūsų žemėje. Jis susigėdė ir stipriai pravirko.“ (188 psl.).

Savickio vaizdinės priemonės individualios, reprezentuojančios ryškia rašytojo asmenybę. Kalba gryna, pajauta ligi smulkiausių niuansų.

„Sventoji Lietuva“ — plataus užsimojimo kūrinys, nors romano kompozicija nėra reikalingai vienalytė ir išbalgtai darni. Atrodo, Savickis sąmoningai nėra tokios logiškos architektūros siekęs, palikdamas ir šiuo atveju ištikimas savo ekspresionistiniam keliui: iš atskirų fragmentų komponuoti visumą, nesirūpinant jų smulkmenišku sulpdinėjimu. Polėkio troško Savickis savojoj kūryboj ir, reikia pripažinti, jo knygoje polėkio apstu. Elegantiško žodžio ir grakštaus posako įteškojo Savickis, ir jo prozoje mes jų randame su kaupu. Ta prasme Savickis pasileka mūsų literatūroje, nors gyvųjų tarpe jo nebeturime.
Jonas Vakaris.

FATIMOJE

PALAIMINTOJE OAZEJE

Žmonija nepaklausė švč. Marijos perspėjimų, ir pasaulis pasijuto karo sukuryje: žuvo daugybė nekaltų žmonių. Bažnyčia iki šios dienos kenčia persekiojimus ir kančias, šv. Tėvas turi daug skausmo. Mažato: kai kurios tautos, jų tarpe ir mūsų Tėvynė, naikinamos, žudomos, alinamos, visame pasaulyje sklinda pragaistingos komunizmo klaidos.

Deja, dar ir šiandien ne kiekvienas supranta, kur yra pati didžioji grėsmė. Ne visi ir tikintieji nori įsisąmoninti, kad šalia politinės akcijos reikalinga dar stipresnė maldų ir atgailos akcija. Kai tautos ir atskiri žmonės jau per daug įžeidinėja Viešpatį, — turi ateiti užsitarnauta bausmė.

Šiandien mes taipgi esame tos bausmės aukos, būdami išbloktai iš savo namų ir net nebežinodami, kokias kančias kenčia mūsų artimieji, likę Tėvynėje. Dėl to turėtume susimąstyti ir apsispręsti: mūsų pareiga būti gerais savo Tėvynės vaikais, mūsų pareiga būti vertingais Bažnyčios nariais. Ir ne tik žodžiais, bet ir darbais.

Šitokios mintys sukuriavo mano galvoje, kai, atvažiavęs į Fatimą — palaimintąją tikėjimo oazę, — pamačiau minias žmonių, pripildusių didžiulę baltą baziliką, mažutę apsišėkimų kopyltelę, milžinišką aikštę ir visas apylinkės vietas.

Dauguma buvo portugalų — juodomis skarelėmis apsigaubusių moterų ir mergaičių, paprastais rūbais apsidarbščiusių vyrų; neturtingų žmonių, ligonių, skurdžių ir turtuolių, sveikata žydinčių ir jaunystėje besidžiaugiančių.

Buvo čia ir kitataučių — anglų, austrų, olandų, prancūzų, ispanų, italų, vokiečių... Buvau laimingas, galėjęs atstovauti ir lietuviams, kurių kiekvienais metais vienas kitas atvyksta iš užjūrio kraštų.

BALTOJE BAZILIKOJE

Ėjau jau nebe aš: mane nešė žmonių srlautas.

Pasijutau, tarsi šapelis potvynio nešamoje upėje. Reikėjo eiti ten, kur žmonių srlautas plaukė, kur jų giesmės aidėjo, kur rožančiaus „Ave, Maria“ skambėjo.

Didžiulė, balta bazilika. 1917 m. gegužės 13 d. šioje Cova da Iria vietoje — ant kalnelio — tarp akmenuotų uolų — trys maži piemenėliai ganė avis, paskui kalbėjo rožančių ir pagaliau nusprendė pažaisiti. Mažoji Jacinta (7 metų), jos broliukas Pranciškus (9 m.) ir jų giminaitė Liucija (10 m.) puolėsi iš ažuolo šakų statyti trobelę.

Tačiau jie nebaigė savo statybos: jų darbą turėjo tęsti kiti, pastatydami toje vietoje didžiulę gražią baziliką. Vaikus nugalėdino žaibas ir griausmas ir jie, pasidūrėję į mėlyną, skaidrų dangų, pradėjo leistis žemyn. Pakeliui dar kartą svystelėjo žaibas, ir netrukus abi mergaitės, o už valandėlės ir berniukas, pamatė nepaprasto grožio Mergelę...

Minia mane nunešė iki paties didžiojo altoriaus. Atsiklaupiausi prie grotelių, sudėję rankas ir įsmėgiau akis į altorių: aukštai mačiau spalvotus vitražus, vaizduojančius švč. Marijos apsišėkimą, stebuklingus pagydimus; altoriaus viename šone mačiau Jėzaus, antrame — Fatimos Marijos statulas.

Visą laiką jaučiau nežemišką jausmą: mane veikė Marijos pasirinktos vietos artumu, veikė Jos alsuojanti dvasia, jaudino maldininkų skardžios giesmės ir karštos maldos. Gyvas tikėjimas čia pasireiškė visu stiprumu ir galybe. Tikėjimas, kuris ligonių gydo, nusidėjėlius taiso, nuskriaustuosius ramina.

Paskui maldininkų srlautas nešė mane Kryžiaus keliais. Kiekvienos stoties atvaizdas kabo prie šoninių altorių, kurių čia keturiolika: septyni vienoje pusėje ir septyni — antroje.

Ilgiausiai klūpėjau prie pirmosios ir paskutinės stoties, prie tų dviejų nuostabių altorių. Ten, šalia altorių, vienas vienoje, antras antroje pusėje, ilsisi Pranciškus ir Jacinta. Jie mirė anksti, beveik tuoj po apsišėkimų, kaip jįms pranašavo Marija:

— Taip, aš netrukus ateisiu paminti Pranciškų ir Jacintą, bet tu (Liucija) turi dar čia pasilikti...

Marijos pranašystė išsipildė: Pranciškus su Jacinta jau seniai dangaus karalystėje, o Liucija tebėra gyva ir tebesimeldžia už taiką, Lietuvos vienuolyne.

STEBUKLŲ ŠALTINIS

Kartu su maldininkų banga išėjau iš bazilikos. Dideliais laiptais leidausi žemyn, o paskui didžiule aikšte ėjau su kitais prie apsišėkimų kopyltelės.

Tai čia 1917 m. gegužės 13 d. mažieji piemenėliai pamatė nepaprasto grožio Mergelę ir apstulbo bei išsigando iš nuostabos. Tai čia gražioji Mergelė jiems pasakė raminančius žodžius:

— Nebijokite, aš jums nieko blogo nepadarysiu.

Tik po kelių nuostabos minučių Liucija išdrįso paklausti:

— Iš kur Jūs atėjote?

— Aš atėjau iš dangaus, — at-

JONAS KUZMICKIS

sulauktų taikos. Jačintos žodžiais, Portugalijai buvo išmelsta taika: jos nepalietė Ispanijos vidaus karas, nepalietė nė Antrasis Pasaulio karas. Aukotis ir melstis reikia ir mums, kad Lietuvai grįžtų taika ir ramybė, kad Motina Marija skleistų savo malones iš šiluvos, žem. Kalvarijos, Aušros Vartų, iš Pažaislio... Reikia aukotis ir melstis visiems — šeimoms, atskiriems asmenims, visai tautai.

FATIMOS MARIJOS TROSKIMAS

Vakare grįžau į savo kambarėlį Vyskupo bendrabutyje.

Plačiai atidariau langus, žiūrėjau į debesuotą dangų ir klausiausi maldininkų giesmių.

„Ave, Maria“ giesmė plaukė kaip kokia palaima, kaip koks dangaus ženklas. Giedojo visi, giesmė pritarė ir mano širdis. Su manimi, rodos, giedojo visi Lietuvos kankiniai, visi tremtiniai Sibire.

Pirmosios Komunijos vaikučiai lietuviukai su savo kapelionu kun. dr. A. Kleiva MIC ir primiciantu kun. L. Zubaucku.

sakė Mergelė.

— Iš dangaus?! — nustebė Liucija. — O kodėl Jūs čia atėjote?

— Aš atėjau prašyti, kad jūs atelutėte čia per šešis mėnesius iš eilės kiekvieno mėnesio tryliką dieną, tą pačią valandą. Spalio mėnesį aš jums pasakysiu, kas aš esu ir ko noriu...

Po kelių kitų sakinių Mergelė rimtai kreipėsi į vaikus:

— Ar jūs galėtumėte pasiaukoti Dievui, darydami aukas ir noriai priimdami kentėjimus, kuriuos Jis jums siųs, kad atsilygintumėte už tokią daugybę nuodėmių, kurios įžeidžia Aukščiausiąjį, laimėti nusidėjėlių atsivertimą ir atsilgynti už visus piktžodžius ir įžeidimus, padarytus Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai?

— Taip, mes labai norėtume, — atsakė Liucija visų trijų vardu.

Mergelė motinišku mostu padėkoto vaikams už pasiryžimą ir pažadą ir po valandėlės pridėjo:

— Netrukus jūs turėsite daug kentėti, bet Dievo malonė jums padės ir duos jums reikalingų jėgų...

Šiaip netaip prisistūmiau prie kopyltelės.

Ji labai kukli, paprasta, be bokštelių. Viename gale — kopyltelė, kur laikoma stebuklingoji Fatimos Marijos statula; kita pusė — atvira ir čia stovi pjeđestalas, ant kurio pastatoma statula didžiųjų atlaidų metu.

Spalio 13 diena. Kaip ir 1917 metų spalio 13 d., lyja. Lietus ir visi žmonės permirkę. Tačiau niekas nepaiso lietaus: štai apie kopyltelę cementiniais laiptais nuogais keliais eina maldininkai, kalbėdami rožančių; štai aplinkui — tūkstančiai iš visur susirinkusių žmonių. Visi jie meldžiasi, pagalbos maldauja.

Man pavyko įsisprauti į pačią kopyltelę ir tarp susispaudusių žmonių įsmėigti akis į Fatimos Mariją... Meldėsi ne tik mano lūpos: meldėsi pati siela, meldėsi visas vidus.

Žmonės dėjo rožančius, kryželius ir statulėles prie pjeđestalo, prie Fatimos Marijos kojų. Išsiėmiau savo rožančių, atminimui nusipirkta kryžių ir Marijos statulėlę, ir priglaudžiau prie Jos kojų. Ir vis negalėjau atitraukti akių.

Mano galvoje pynėsi mintys: daug turėjo kentėti trys piemenėliai, pasiryžę aukotis, kad pasaulis

nutraukiant visus ryšius su nuodėmėmis.

Kiekvieno apsišėkimu metu švč. Marija prašė, kad vaikai kalbėtų rožančių. Kai Liucija klausė, ar Pranciškus neusis į dangų, dangaus Motinėle atsakė:

— Jis neusis, bet prieš tai turi kalbėti savo rožančių.

Liepos 13 d. (1917) Marija pasakė:

— Jūs turite kasdien kalbėti rožančių Rožančiaus Karalienės garbei, kad išprašytumėte pasauliui taiką ir karo pabaigą, nes tik Ji gali tai suteikti.

Marija pažadėjo pagydyti raišą ligonį, bet tik su sąlyga, jei jis kalbės rožančių. Liucija vėliau aiškino:

— Taip. Ji nori, kad žmonės kalbėtų rožančių; žmonės turi kalbėti rožančių.

1917 m. birželio 13 d. Fatimos Marija pasakė Liucijai:

— Tu turi ilgiau pasilikti žemėje. Jėzus nori tave panaudoti, kad aš būčiau žinoma ir mylima. Jis nori paskleisti pasaulyje pamaldumą ir mano Nekalč. Širdį. Aš pažadu išganymą tiems, kurie šį pamaldumą praktikuos.

1925 m. Liucijai apsišėkė Mergelė Marija su Kūdikiu Jėzumi, kuris, Marijai rodant savo erškėčiais vainikuotą širdį, pasakė:

— Pasigailėk šios mylinčios širdies, nedėkingų žmonių nuolatines kankines.

Po to patį Marija pasakė:

— Žiūrėk, mano vaike, tai yra mano širdis, apvainikuota erškėčiais, kuriuos žmonės man teikia kiekvieną akimirksnį savo pikždžiavimais ir nedėkingumu. Nors tu pagaliau paguoks mane ir mano vardu pranešk, kad aš žadu mirties valandą stiprinti malonėmis, reikalingomis išganymui, visus tuos, kurie penkių mėnesių pirmųjų šeštadienių metu priims šv. Komuniją, kalbės rožančių ir palaikys draugystę su manimi per 15 minučių apmąstydami rožančiaus paslaptis su intencija atsilyginti (už savo ir kitų nuodėmes)...

Atgaila, rožančius, pamaldumas į Nek. Marijos Širdį...

Šito reikalauja ne koks pamokslininkas ar misionierius, bet pati Dievo Motina Marija.

Lietus lijo toliau. Maldininkų giesmės sklido, kilo į dangų, nešė prie Marijos kojų visą žmonių meilę.

Meldėsi mano siela, visas vidus. Prašė pagalbos Lietuvai, kenčiantiems lietuviams. Ir tada pusbalsiu kalbėjau pačios Marijos išmokyta maldele, kurią Ji patarė pridėti kiekvienos rožančiaus paslapties gale:

— O mano Jėzau, atleisk mums mūsų kaltes, gelbėk mus nuo pragaros ugnies, vesk visų sielas į dangų ir padėk ypač tiems, kurie labiausiai Tavo galestingumo reikalingi...

Fatimą užkrito tyli, paslaptinga, šventa naktis.
1953. XI. 9.

ARKIV. J. SKVIRECKAS DĖKOJA MINISTERIUI

Į Lietuvos Pasuntinio ir Igal. Ministerio Dr. K. Grauzinio sveikinimą J. E. Arkiv. J. Skvireckui jo 80-ties metų sukakties proga, J. E. Arkivyskupas atsakė tokio turinio laišku:

J. E.
Dr. K. Grauzinis
Ministre de Lithuanie
Montevideo
Uruguay
PONE MINISTERI,

Nuoširdžiai dėkoju Tamstai su Ponia ir dukrelėmis bei Tamstos bendradarbiams p. A. Grišoniui ir p. K. Čibirui už taip malonius sveikinimus ir linkėjimus man prisiusčius mano LXXX metų sukakties proga. Lietuvių spaudoje nuolat kartojama Tamstos ir Tamstos bendradarbių taip gausi, taip sekminga ir taip Lietuvai naudinga veikla, kad esu laimingas savo džiaugsmu galįs su Tamstomis pasidalinti.

Visagalis Viešpats teatlygina Tamstoms visiems gausiausioms savo malonėmis ir telfaimina Tamstų visų veikimą greitai ir sėkmingu laimėjimu mūsų Tėvynėi laisvės ir nepriklausomybės.

Su tikra pagarba
Labai palankus Kristuje
(pas) Juozapas J. Skvireckas
Kauno Arkivyskupas

„LAIKO“ REDAKCIJAI

„Laiką“ skaitau nuo pat jo pasirodymo šiame pasaulyje. Iš karto įsuko į gerą ir dabartiniu metu mums lietuviams reikalingą vagą. Neilgas jo amžius, tačiau atliko tėvynėi labai naudingą darbą. Jis budriai stovėjo lietuvių išlaikymo tarnyboj ir visomis savo jėgomis kovojo už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, įjungdamas į tą šventą kovą ir plačiąsias lietuvių mases. Išleidot savo 100-įjį nr. Savo ir VLIKo vardu dėkoju už kilnųjį darbą ir linkiu, kad „LAIKAS“ netrukus parvestų lietuviškąją tremtiją ir išėiviją su turtingomis lauktuvėmis į laisvąją tėvų žemelę. Dieve Jums padėk ir toliau žygiuoti tokiu pat nuopelningu tėvynėi keliu.

Jūsų
(pas.) M. Krupavičius
VLIKo Pirmininkas

MAUTŲ SKYRIŲ veda vyr. skltā. Vyt. Namikas

Kalēdu Naktis

Močiute, atidaryk šj vakarā virtuvės langā, kad Kūdikēlis Jēzus galētū pas mane atēti, — kalbējo švelnus balselis īsblyksusiai moteriškē, kuri atsisēdus prie lango siuvo. Ji tyliai, lūdnai nusišyposjo ir tarē:

— Tikrai, Praneli, kai tik pabaigsiu darbā, tuoj atidarysiu.

— Ar atidarysi, motule, sakyk ar taip? — suskambējo linksmai īs kampo, kur stovējo vaiko lovatē, — ar ne tiesa, motinēle, aš buvau geras, ir Kūdikēlis Jēzus atnēš man kā nors gražaus.

— Taip, mano mielas, tu buvai labai geras. Ar žinai, kad mes gyvenam toliau nuo gatvės. Prieš mus stovi daug namų. Kai Kūdikēlis Jēzus pas mus atēis, bus daug daiktų īsdalinēs.

Dovana galējo pasitaikyti maža, bet Pranelis vis tikėjōs:

— Aš tiek daug visas dienas meldžiau Kūdikēliui Jēzui ir sakiau, ko labiausiai norēčiau.

— Tai ko tu taip labai norētum? — susirūpinus paklausē motina.

— Paveiksluotā knygā, motule, tokiā gražiā, gražiā, su daug gyvūlėlių, ir sūsiuvinj, kuriame galēčiau juos piešti.

Moteriškē atsiduso.

— Ar tau kas negerā motule? — paklausē Pranelis, ir jo balse buvo girdētis ašaros.

— Ne, ne, širdēle, — atsakē greitai moteris, priējo prie mažōjo ligojio ir lūdnai, lūdnai nusišyposjo. Vaikas turi neverti, nuo to jam gali bēti blogai, — pasakē gydytojas. Pranelis tirlamai pažūrējo į motinos veidā.

Iš jos akių veržēsī skausmas, didelis susirūpinimas. Nesulaikomos ašaros tekējo per īsblyksusj vaiko veidelj. Moteriškē uždējo vienā rankā ant karščiū degančios galvos, kitā ant širdies. Smarkiai blaškēsī ji mažōj krūtīnėj. Pranelis švelniai paglostē motinos rankā. Ji pasilenkē ir pabučiavo īsblyksusj veidelj. Širdis jai plyšo īs skausmo ir vos susilaikē nedejavus.

— Miela, brangi motinēle, — kalbējo vaikas, — jei aš dabar pasveiksiu, bus vjiskas gerai.

Pranelis prižadējo greit pasveikti ir nuramino motinā.

— Ar tu žinai, — sakē jis, — mūsū mylimas tėvelis yra dabar danguj ir meldžias Kūdikēliui Jēzui, kad greit pasveikēiau.

— Duok Dieve! — atsiduso moteris ir vėl ēmēsī darbā.

Ji siuvo mergaitē mēlyno akso-mo suknelē. Tai bus Kalēdū dovana. Ji gaus užmokēstj už darbā. Gal dar galēs īspildyti troškima ir tos mažos širdelēs, kuri taip smarkiai blaškēs sergančoj krūtīnėj. O gal īgelbēs jį ir īs grēšančios mirties.

Vaikas gulējo ramiai. Motina manē, kad jis užmigo. Staiga jį īsgirdo lengvā balsej niūniuojant dalnā, kuriā Pranelis prieš metus Kalēdoms buvo īsmokęs:

Kūdikēlis ēdžiose gulējo, Asilas ir jautis šalia jo stovējo, ir īs jo šviesiausio veido Spinduliuojanti šviesa aplinkui [skleidēs

O, šviesk, Kūdikēli mieliausias, ī mūsū naktj tamsiausia. Apšvieski mūsū tamsias širdis ir savo melle jas nūgrdyk. Prieš tavo melle, Kūdikēli mielas, Tenyksta mūsū skurdō gēlos.

Ir duok man gražiā paveikslū knygā, — dar pridējo Pranelis.

O apšviesk savo malonēs šviesa Mūsū naktj, mielas Jēzau, — pakartojo tyliai ir nuoširdžiai moteris, ir per jos pageltusj veidā riedējo stambios ašaros. Prisiminē paskutinēs Kalēdas, kada dar draugė su jais buvo mylimas tėvelis. Tada ir vaikas buvo visai sveikas ir linksmas stovējo po eglute.

Paskutinj kartā īstrauskē siulā — pabaigē darbā. Rūpestingai sudējo suknelē į didelē dēžē ir pridėjus prie vaiko lovatēs, pasakē:

— Aš turiu tave vienā palikti, bet, mano Praneli, tu nebijok nieko.

— Visuomet esu vienas, kai tu īšeini. Ar žinai, mamyte, aš visuomet meldžiuos mielam Kūdikēliui Jēzui ir nieko nebijau. Bet šiandien pareik greitai namo, kad tu būtum, kada Kūdikēlis Jēzus atēis, — tarē Pranelis ir apkabino motinos kaklā.

Ji pasilenkē ir sušnibzdējo: — Parnešiu tau skaniū sulčių ir mėsos, kad galēčiau rytoj gerā sriubā īšvirti.

Neapsakomos meilēs žvilgsnj paslūtē motina sergančiam vaikui ir īsējo.

Jau temo. Visur īs langū veržēsī neapsakoma šviesa. Mēnulio plautavas irgi linksmai švietē dangaus tamsuj. Jo šviesa pripildē ir mažā trobelē tokiā neapsakoma šviesa, kad Pranelis tikējo jau Kūdikēlj Jēzū greit ateisiant. Tyliai, ramiai gulējo jis užsimerkēs ir kvapā užēmēs klausēsī, ar negirdētī sparnū plasnojimo angelū, lydinčių Jēzū. Tyliai tyliai snabzdējo vaikas:

— Ir īs Jo veido tryško didi šviesa, apakino jo nuvargusias akis. Jos užsimerkē ir meldēsī toliau:

— Įšviesk į visų širdis... kad jos... vargus... paveikslū knygā... Jezulėliau...

Pranelis užmigo.

Suknelė nešina moteris priējo prie durū ir pabarškino. Įsēgo tarnaitē ir pradējo šaukti:

— Tamsta taip vėlai ateini. Jau mano ponia nekantrauja.

Ji įnēsē dēžē į kambarj. Kitame kambary buvo neapsakomai šviesu. Dury buvo atidarytos, ir moteriškē matē, kaip buvo nešamos įvairios dovanos. Didelē lėlē, kaip vaikas, gulējo gražiai īspuoštame vežimėly, puiki virtuvē ir galybēs kitū žaislū.

Vargšē moteris, pamačiusi tokiā grožybē, pagalvojo, kokj džiaugsmā padarytj jos sergančiam vaikeliui paprasta paveikslū knygutē.

Kambario dury buvo atviros, ir ji matē, kaip puikiai žibējo nuo šviesū brangūs papuošalai. Stebuklingai graži šviesa. Skaudus atodusis īsšiverzē īs moteriškēs krūtīnēs. Jai kilo mintis, kad vienu vieninteliu tokiu brangiū akmeniu galētū pagydyti savo vargšā kūdikj. Atējo tarnaitē ir grāžino dēžē atgal.

— Saskaityta yra prie suknelēs, — nedrąsiai īstarē moteris.

Tarnaitē sumurmėjus apie tiek daug vargū Kalēdū dienā, īsējo. Sugrįžo su saskaityta ir ponios atsakymu atgal.

— Ponia sumokēs, kai suknelę primieruos ir jeigu bus gerai pasiūta.

Moteriškē atsirēmē į kėdē ir vos īstarē:

— Labai prašyčiau ponij — aš turiu namie ligojū vaikā.

— Ligojū vaikā. O, apie tai negalima nė kalbėti, ponia taip bijo apkrečiamū ligū, kad nė suknelēs nebeprimtū. — Pati nuējo į īspuoštāj kambarj.

Vargšē moteris svirdinējo laiptais žemyn. Ten atsirēmē šaltos mūro sienos ir suēmūsī rankas balsiai suaimanavo. Kur besikreipsiu? Daug ponij turl sumokētī už darbā. Visos tū patj kalbā — po Naujū Metū užmokēsiančios. Jau jį tai daug kartū patyrē, ir šiandien Kalēdū vakarā tas pats. Ji turi rasti koklā nors kitā īšeitj. Galvojo, galvojo. Jokio vertingo daikto nebūti namie, viskas parduota arba užstatyta. Mielai nuneštj savo apsiaustā užstatyti, bet jau labai vėlu.

Buvo be galo šalta, bet jį neįtū šalčio, turējo skubėti namo. Atvažiuodama īšleido pinigūs, beliko tik mėsai, todėl namo ējo pėsčia. Jā suēmē neapsakoma baimē. Gal Pranelis guli karšty, šaukiasi jos ir nieko ten nėra, kas atvėsintū jo degančij, galvā ir nutildytū jo troškulj. Pilna baimēs skubējo namo. Languose žibējo īspuoštos eglutēs ir girdējos džiūgaujūčių vaikū balsai. Skausmas ir nusiminimas suspaudē

jos širdj. Gydytojas sakē, kad vaikui negalima esā verkti. Jei Kūdikēlis Jēzus nieko neatneštū, gal vaikas mirtū īs lūdesio.

— O, mano brangus, vienintelis kūdikī! — dėjavo vargšē moteris. Baimē rakino jai kojas. Kai jį atējo arčiau prie savo namū, turējo truputj atsikvėpti. Staiga īsgirdo vaitojant. Tai būta kažkokio gyvūlėlio. Ji klausēs, īs kur tas balsas buvo girdētis, ir pamatē prie rūsio lango susitraukusj baltā katytē. Ji drebējo nuo šalčio. Pilna galvestin-gumo moteris paēmē gyvūlėlj ant rankū — jis neturi žūtī nuo alkio ir šalčio. Greitai jai atējo mintis į galvā: gyvūlėlj atnešē Kūdikēlis Jēzus.

Skubējo prie savo namū, greitai lipo laiptais, pamažu atidarē pirmū

Mūsū žymusis sportininkas Viktoras Česlinskas Montevideo mieste neseniai sukūrē Lietuviskā šeimos židinj su V. Vidžiute. Čia jaunieji pjauja vestuvinj tortā.

tines duris ir klausēs: kambary ramu. Greitai padavē katytē truputj pieno ir uždegē likusias īs praeitū metū žvakutes. Tada jos turējo degti Naujiems Metams. Atsitiko šeimoj nelaimē: mirštās tėvas gulējo lovoje ir po keliū dienū amžinai paliko žmonā ir vaikā. Pusiau nudegusias žvakutes pritaīsē prie naujos eglutēs, ant jos kabojō seni stikliniai žaislai ir paukuotū riešutai, bet — pē vieno vienintelio saldainio. Viršūnėj žibējo senas angelas. Jis buvo apjuostas mēlynu kaspinu, auksniais pakraščiais. Moteriškē paēmē kaspinā ir užrišo ant kaklo baltajai katytē. Paēmē į rankas gyvūlėlj ir eglutē ir jējo į kambarj.

Pranelis atsisēdo ir didelėmis akimis žiūrējo į žibančij šviesā. Motina padējo katytē ant vaiko lovatēs:

— Matai, mano širdēle, kā tau Kūdikēlis Jēzus atnešē?

Per īsblyksusj vaiko veidā perbēgo šviesus džiaugsmas. Nedrąsiai apžiūrējo jis gyvūlėlj, pamažu paglostē sudžiūvusiom rankytēm jo minkštā kailj. Kūdikēlis Jēzus jam atnešē gvą gyvūlėlj, daug gražesnį už nupaišytus, kuriū jis norējo. Laiminga motina dēkojo Dievui, kad Jis atslūtē pakeliui tū gyvūlėlj. Katytē stipriai prisiglaudē prie Pranelio šono ir burkuodama snaudē. Vaiko džiaugsmui nebuvo galo.

Žiūrēk, motule, kaip mano katytē guli, kaip burkuoja! — Taip mylėjo jis tū gyvūlėlj, nes jį buvo atnešēs Kūdikēlis Jēzus.

— Visi gyvūllai Dievo leisti, Praneli, — sakē motina, — mes juos visus turim mylėti.

Pranelis visus myli, bet labiausiai savo katytē, kuriā jam Kūdikēlis Jēzus atnešē.

Kai kitā dienā atējo gydytojas — nustobo. Pranelis sēdėjo tvirtai lovoj ir džiūgavo, kai katytē šokinėdama žaidē su kamuoliu.

Ar stebuklas atsitiko? Taip, džiaugsmas padarē stebuklā. Kai moteris palydējo gydytoją īs kambario, papasakojo jam, kaip visa atsitiko. Jis suprato visas šeimos nelaimēs, vargā. O buvo jis geros širdies žmogus. Greit pasirūpino, kad kūdikui ir motinai būtų duotos būtinausios gyvenimo reikmenys. Per kelias dienas — daugybē žaislū, dovanū sergančiam Praneliui. Apie vargšō vaiko Kalēdas gydytojas pasakojo visur, kur tik ējo, savo verslo šaukiamas.

Nuo to laiko nelaimingū žmoniū likimas pasikeitē į laimingā pusē. Moteris darbo davējū tiek padaugino, kad jį turējo pasisamdyti daugiau padėjējū.

Pranelis, motulēs rūpestingoj priežiūroj, visai pasveiko. Dabar piešē jis savo katytē įvairiomis po-

MONTEVIDEO

200 STRAIPSNIŲ

Montevideo didysis liberalū dienraštis "El Dia" savo bendradarbio K. Čibiro-Veraxo straipsniū serijoje "Tiesa ir komunistiniai melai" atspausdino 200-tąjį straipsnį. Toji straipsniū serija be to buvo dar spausdinama "El Pueblo" Buenos Airese ir "La Religion" Caracase, Venecuoloje.

* Lapkričio 6 d. staigiai nuo kraujo spaudimo laukuose mirē Veronika Mokevičienē, palikdama nuliūdusij savo didelē šeimā. Palaidotas Cerro kapinėse.

* Lapkričio 7 d. ta pačia mirtimi mirē Antanina Katelienē. Pasiliko nuliūdęs vyras ir suaugęs sūnus. Palaidota Cerro kapinėse.

PAMINĖTA LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖ

Latvijos Nepriklausomybēs šventē lapkričio 18 d. buvo atšvęsta Romoje kaip ir perėtais metais, pas Tėvus Marijonus. Į kopyčiją susirinko neskaitlingā latviū kolonija su buv. paskutiniu Romoje min. Spekke priešaky. Iš lietuviū pusēs į minėjimą atsilankē vysk. V. Padolskis — Liet. Kunigū Kolegijos Rektorius, Dž. Šefas min. S. Lozoraitis su žmona ir sūnum, S. Lozoraitis jr., kuris atstovavo Liet. Pasluntinj prie Šv. Sosto, radio transliacijū liet. kalbā vedējas Dr. J. Gailius ir keli kunigai. Laikė Mišjas, vietoj pamokslō, buvo perskaltytas trijų Latvijos vyskupū Rancans'o, Urbšo ir Slonskans'o apaštališkas laiškams. Iš klausius Mišjas visi susirinko salėje, kuri buvo papuošta Latvijos vėliava ir valstybēs ženklū. Atidarydamas minėjimą Monsinoras Čiamanis trumpas žodžiais priminė, kaip prieš 35 metus buvo paskelbta Latvijos Nepriklausomybē. Po to jis paprašē atsistojimu ir valandėlē susikaupimu pagerbti mirusio Vašingtone pasiuntinio Feldmano atmintj. Paskui buvo sugiedotas Latvijos himnas. Buvęs pasiuntinys Romoje min. Spekke savo gražioje kalboje padarē Latvijos nepriklausomo gyvenimo ir kovū už laisvę apžvalgā, pareikšdamas savo įsitikinimā, kad teisingumas galū gale laimēs ir Latvija su kitais bolševikū okupuotais kraštais, vėl atgausiančios laisvę. Liet. Dipl. Šefas min. Lozoraitis sveikindamas latviūs jų tautinės šventēs progā pareiškē, kad nepriklausomybēs laikais jis buvo iniciatorius ir vykdytojas Pabaltijo kr. ty artimo bendradarbiavimo. Tremties metais jis stengiasi kiekviena progā tuos tradiciniai gerus santykius palaikyti ir giliai yra įsitikinęs, kad atgavus laisvę tie santykiai tarp mūsū kraštū dar labiau sustiprēs.

Po oficialiosios minėjimo dalies svečiai maloniū šelmininkū buvo pavaišinti.

zomis. Ponios, atėjusios pas jo motinā, įsinerdavo turētī tokiū katytēs paveikslėliū. Jos pranašavo, kad īs mažo menininko bus garsus dailininkas, jei tik tinkamai išsilavins. Dabar motulē galējo sudaryti jam patogias mokslui sąlygas. Įspildē laukimai — vaikas buvo menininkas īs Dievo malonēs. Aš mačiau jo paveikslā, kuris manē giliai sužadino: lovelėj guli sergantis vaikas, jo īsblyksusiam veide džiaugsmas. Pro duris įeina moteris, nešina papuošta eglutē ir baltā katytē rankoj. Niekuomet nepamiršiu to paveikslō.

Mirta Beringer

TEMPERLEY

TEMPERLEY IR TO

MIESTO LIETUVIAI

Aštuoniolika km į pietryčius nuo Buenos Aires švelniomis kalvomis pagražintas yra Temperley miestas, turis apie 30.000 gyventojū. Čia spiečiasi didelē ir nuolat auganti lietuviū kolonija su veikia ARLB Apylinkē ir dar veiklesniu "Aušros" choru.

Temperley yra labai mėgiama svetimtaučij apsigyvenimo vjeta, nes šis Argentinos kampelis turi sveikā klimatā — yra pakilęs apie 21 metrā nuo jūros paviršiaus. Čia yra labai geras susisiekimas su Argentinos pietū sritimis ir su Pampa. Gal dēlto taip sparčiai ir auga šis miestelis. O prieš dvidešimt metų čia buvo keli nežymūs priemėsčiai, kaip Villa Sastre, Villa La Paz ir Villa San José, dabar īsaugē į atskirus miestelius. Šiuose naujuose miesteliuose gyvenimas dideliais šuoliais eina pirmyn: statomi gyv. namai, dirbtuvēs, fabriakai ir prekybinēs įstaigos. Sklypai parduodami labai geromis sąlygomis.

Temperley užima didelius žemēs plotus, todėl skirstomas į rytū ir vakarū sritis. Abiejuose Temperley ir jo priemėsčiuose yra apsigyvenę apie šimtinē mūsū tautiečių, kuriū daugumas jau turi savo gražius mūrinius namus. Rytū zonoje yra daugiau lietuviū, nes jį vos prieš 10 metų įsikūrē. Vakarū zonoje lietuviū yra mažiau, bet jį yra jau virš 20 metų įsikūrusi ir ekonomiškai pajėgesnē. Čia prie mūrinių namū yra prisodinta vaisiniū medžių. Šeštadienio vakarais ir sekmadieniais lietuviškū papročiu susirenka kaimynai, savo tarpe pasilinksmina, padainuoja ir jaukiai praleidžia laikā. Vietiniai stebisi tokiu mūsū tautiečių bendravimu, kurio pas kitus vargiai randama.

ARL Bendruomenēs Temperley Apylinkēs Valdyba ir "Aušros" choras čia yra vadovaujami organai. Karts nuo karto surengiami platesnio masto pasilinksminimai, kurie gausiai lietuviū yra lankomi. Retas ir įdomus toks glaudus dviejū organizacijū sugyvenimas. ARLB ir "Aušros" choro yra dvi valdybos su viena stela. Beveik visi "Aušros" chorō dalyviai kartu su jū vadovu p. Ig. Valantinavičium yra ARLB Temperley Apylinkēs nariai, o Apylinkēs pirmininkas p. A. Repėka yra choro narys. Temperley, be susipratusių ir pasiturinčių tautiečių, dar yra čia gimusių, bet lietuviškai išauklētū jaunuoliū. Nuo spalio 11 d. jau turime ir gražio karalienē — pirmąjį Temperley istorijoje. — Koresp.

VASAROTOJAI

Prasidėjus vasaros karščiams, keletas īs Temperley lietuviū rengiasi vykti į Mar del Platā ir tuo būdu pabėgti nuo kaitrū.

PASVEIKO

Buvo sunkiai susirgęs „Aušros“ choro prlm. Vladas Giedraitis. Gydytojū ir savųjų lankomas gydēsī savo namuose ir jau dabar visiškai pasveiko. — K.

NUOSTOLINGAS LIETUS

Lapkričio 24 d. Temperley ir jo apylinkēs smarkiai lijo. Smarkus vėjas su lietumi nukrētē vaismedžiū ir nulaužē šakas. Gatvēs aplaužē ir īšvertē nemaža medžių rkeliose vietose nutraukē elektros laidus. Padaryta nemaža nustoliū.

PRANEŠIMAS

ARLB Temperley Apylinkēs Valdyba kviečia visus savo narius į visuotinį susirinkimā, kuris įvykis 1954 m. sausio 9 d., šeštadienį, 18,30 val. p. p. Morkūnų namuose, c. 6 Nr. 450, Villa Sastre, Temperley. Susirinkime bus renkama nauja valdyba.

Pastaba: Atvykus negausiam nariū skaičiui, už 30 min. bus šaukiamas antras susirinkimas ir bus skaitomas teisėtu, nežiūrint į susirinkusiųjų nariū skaičių.

Valdyba

PATIKSLINIMAS

Pr. "Laiko" nr. Kartuoemenēs šventēs aprašyme per klaidā buvo praleistos dvi pavardēs: savanorio Povilo Mateičio, asistavusio prie vėlavos bažnyčioje, ir savanorio Izidoriaus Dailidės, kuris pasakē gražiā kalbā Lietuviū Salėje īskilmingo minėjimo metu.

VILLA LUGANO

GRAŽUS VAIKUČIŲ VAKARAS

Gruodžio 12 d. jau iš pat ryto matėsi, kad Villa Lugano lietuviai ruošiasi iškilmėms. Kadangi Lietuvių Centras neturi patogumų valdinimui, ypač vasarą, tai scena buvo įrengta kieme. Popiečiui įpusėjus pavyzdingos talkos dalyviai (p. p. Kruklys, Kukučionis, Aglinskas, Dédelė, Veteikis, Marčiulionis, Girdauskas ir Stančikas) galėjo pasidžiaugti savo statyba. P. p. Rukšėnai neįvykdyto medelių ir gėlių scenos papuošimui, o p. Ryselis įtaisė atitinkamas šviesas.

Prieš pradėdant programą, p. K. Runimas trumpai apibūdino vaikučių norą ir pasiryžimą išmokyti savo tėvų kalbą, pabrėždamas, kad jie vaidins lietuviškai. Reikia pažymėti, kad tos dienos programą išpildė p. A. Mikellonienės vadovaujamo Mažųjų Tautinių Šokių Ansamblio dalyviai, pradedant su K. Runimo "Lietuvaitės darželiu". Tai dviejų valzdų veikalėlis. Atidarius uždangą, visus nustebino tikros žiemos vaizdas su Sniego Seneliu (D. Bražionis), kuris labai gražiai su vaidino šaltąją žiemą, besibarandį su zuikėliu (A. Vieraitis), o šis taip pat gyvai nupasakojo zuikėlio vargus žiemos metu.

Antras vaizdelis — pavasaris. Visur žalia, viskas žydi, nes jau Pavasaris (St. Kruklytė) baigia žandinti užmigusią gamtą, o įvairios gėlės (N. Misūnaitė, O. Naruševičiūtė, O. Mikėnas, A. Veteikis, L. Stančikaitė, R. Rukšėnaitė, J. Grigas, R. Vansevicius, D. Petraitytė ir O. Bebesiuk) savo elutėmis ir gražiais dekoratyviniais drabužėliais sudarė nepaprastą vaizdą. Taip pat neatstiklo ir Dagilis su Dilgine (O. Veteikis ir A. Lukšas), zuikėlis (A. Vieraitis) savo nuotaika ir judesiais paliko neužmirštamą įspūdį. Saulutė (E. M. Ziberkaitė) iškilmingai puošė tą gražių vaizdėlį. Lelžiantis uždangai, svečiai gausiausi plojimais palydėjo jaunuosius vaidintojus. Gaila... taip gražiai ir

* PARDUODAMI DU NAMAI: 1 — gyvenamas butas, patalpa fabrikui (galpón) 20 kv. m. su industrine kanalizacija ir elektros jėga; 2 — gyvenamas departamentas, patalpa fabrikui 140 kv. m., vanduo, gasas, elektra ir medžio apdirbimo mašinos (carpinteria). Kreiptis: c. Libertad 481, Quilmes.

SVARBIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Marka Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUŠKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5, T. E. 83-9584.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie įvingo kalnu ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus aptarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 17.

* „ZEMAITIJA“. Islas del Ibi-euy. Sav. J. ir A. Burokai.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus. Pirmos Komunistinės pavelkslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280 Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 26-9027.

JUOZO ŠNIPO BATU DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gamina nauji ir taisomi seni

imprensa de "LAIKAS" Mendoza 2280 * Avellaneda

taip trumpai!

Pertraukos metu Kristina Gučaitė grakščiai pašoko stilizuotą ispanų "Jotą", susilaukdama karštų plojimų.

Po ilgos pertraukos (turėjo persirengti dvidešimt vaidintojų) išpildė antrąją programos dalį, taip pat K. Runimo "Pasakų šalyje". Scenoje pasirodė vaikai (K. Urbonas, E. Kruklytė, J. Grigas, N. Girdauskaitė, A. Lukšas ir D. Petraitytė), jieškodami uogų su lietuviškom pintonėm ir realiai pergyvendami savo užduotį. Vėliau raganos (A. Švedas) pasirodydamas tikrai įvarė baimės vaikams, o gerširdis senelis (D. Bražionis) buvo palydėtas plojimu. Laumė (E. M. Ziberkaitė), peteliškės (N. Misūnaitė, L. Stančikaitė, R. Rukšėnaitė ir O. Naruševičiūtė), senis muzikantas (R. Runimas) ir nykštukai (R. Vansevicius, A. Mušketas, O. Mikėnas, J. Čikštas, A. Veteikis ir A. Vieraitis) buvo sutikti ir palydėti plojimu, nes sudarė tokį žavėtiną įspūdį, kad tikrai gyvenome pasakų šalyje. Buvo suvaidinta gražia lietuvių kalba. E. ir K. Runimų režisavimas puikiai atspindėjo minėtų veikalėlių menišką išpildymą.

Už dekoratyvinių rūbų pagaminimą reikla sveikinti p. Eleną Runimienę.

Po vaidinimo buvo graži puota ir burtų keliu buvo išdalintos jauniems vaidintojams dovanėlės. Belieka tik sveikinti vaikučius, jų tėvelius ir visus prisidėjusius prie šio taip reto, bet gražaus rengimo ir palinkėti, kad tai nebūtų paskutinis.

KORDOBA

* Prof. Vytautas Staugaitis buvo išvykęs atostogų į Rumipal ir apsis-tojęs pas p. p. Palšius.

* Komp. Vytautas Kerbelis yra iš Buenos Aires su šeima atvykęs į Rumipal ir apsis-tojęs p. p. Nakučių viloje. Jis lankėsi Kordoboje ir įleškojo galimybių susirasti darbą savo srityje bei persikelti čia nuolatiniam apsigyvenimui.

* Albino ir Elzbieta Jakubų sūnus sukūrė šeimos židinį su Rosa Elisa Reginato (italų kilmės). Po vestuvių jaunavedžiai išvyko į Tucuman.

* Stasiui Daukui lapkričio 29 d. suėjo 80 metų amžiaus. Tokios gražios sukakties pagerbimui keletas lietuvių šeimų jubiliatui surengė pobūvį ir padovanojo pintinį fotelį.

* Vladas Masinis Saldan miestelyje, netoli Kordobos, prie savo namo statybos lapkričio 29 d., kridamas nuo kopėčių, susilaužė koją ir visą kūną smarkiai susitrenkė. Krito net iš 4 metrų aukščio. Sugipsuotas guli San Roque ligoninėje, policijos salėje, Kordoboje. M. B.

LIETUVIAI, SAUGOKIT SAVO SVEIKATĄ,

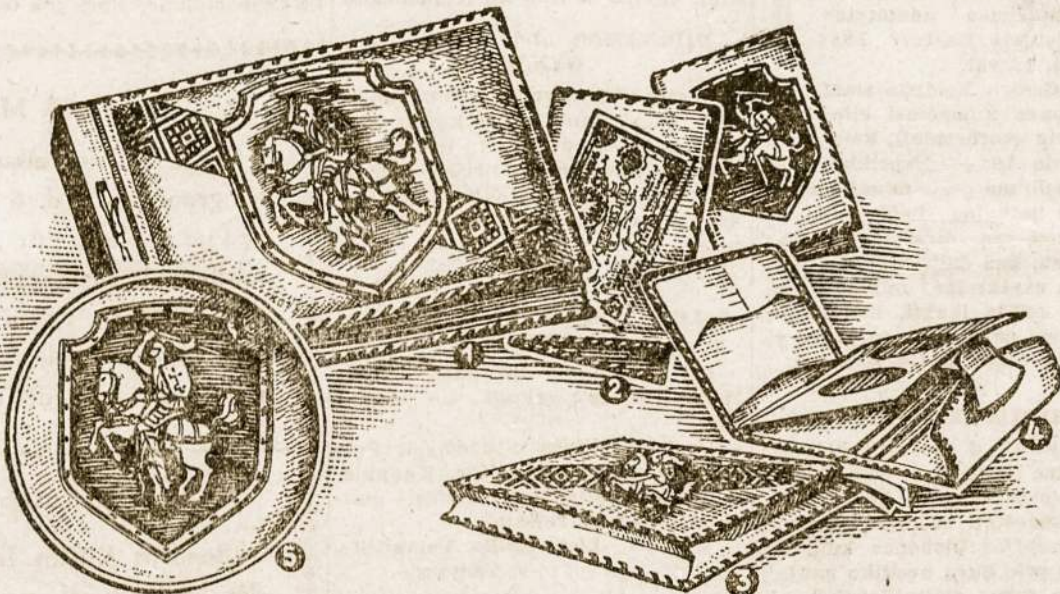
dažnai pasitikrindami Rivadavia 3070, Bs. Aires., šlapumą, kraują, odos sutrikimus, virškinimą, šilvę, inkstus, reumatizmą, širdį, kvėpavimo organus, nervus, gerklę, nosį, ausis.

Gydytojai: Filippini, Aiello, Macchi, Morales.

Galima susikalbėti ir lietuviškai

Rivadavia 3070, Plaza Once, Bs. Aires

KIEKVIENAS LIETUVIS GALI ĮSIGYTI TAUTINIŲ ODOS IŠDIRBINIŲ

Prieinamomis kainomis daromi albumai, piniginės, dekoratyvinės kėš- vės. Gaunama pas: A. SAMAUŠKĄ, Bouchar 285, Cerli, „Laiko“ Administracijoje, c. 11 y 16, Villa Sastre, Temperley, „Mindaugo“ Dr-joje, Napoles 4260, Berisso, Avda. Diana 302, Rosario.

BERISSO

J. Intas naujasis "Mindaugo" Dr-jos pirm.

GRAŽIAI PAGERBĖ NAUJĄ KUNIGĄ

Gruodžio 6 d. neseniai įšventinto kunigo L. Zubaucko pirmųjų šv. Mišių proga „Mindaugo“ Dr-ja jo garbei surengė arbatėlę. Pirmoj eilėj matėsi pats primiciantas kun. L. Zubauckas su savo tėveliais ir giminėmis, vietos klebonas kun. F. Chocarro, kun. dr. K. Černiauskas MIC, klier. J. Stasiulevičius, primicijų kūmai ir toliau prie gražiai išpuoštų stalų sėdėjo apie du šimtai lietuviškos visuomenės. „Mindaugo“ Dr-jos vardu pirmiausiai žodį tarė p. V. Stundžia, o J. Trinskytė susirinkusiųjų vardu įteikė baltų gėlių puokštę. Vėliau ilgą ir reikšmingą kalbą pasakė kun. K. Černiauskas. Muz. V. Rymavičiaus vadovaujamas choras sugiedojo naujam kunigui Ilgiausių Metų. Po to kalbėjo primicijų kūmas ir J. Jordan, o pabaigoj pats kun. L. Zubauckas visiems padėkojo už vaišes ir visokią pagalbą, jam mokslus einant. Didžiausia padėka priklauso moterims ir mergaitėms, kurios paaukojo tortus ir darbuosvi prie vaišių parengimo, kaip S. Mikelaitynė, J. Stockūnienė, A. Žemaitienė, O. Oksienė, A. Glemžienė, A. Virbickienė, V. Juškienė, E. Jaškūnaitė, J. Leiputė, L. Marcinkevičiūtė, A. Grigaitė, V. Bukauskaitė ir kt. Jų pastangomis stalai buvo gražiais ir skaniais valgiais gausiai apkrauti. Pasibaigus puotai, jaunimas dar kurį laiką pasilinksmino, o šeimos pasikalbėjo.

Red. pastaba: Mindaugiečiai stengėsi pagerbti jaunąjį kunigą, nes jo tėveliai yra vieni iš šios draugijos kūrėjų. Sunkiais laikais draugija dvejus metus savo raštine turėjo p. p. Zubauskų namuose, kur buvo taip pat ir pirmoji lietuviška mokykla suorganizuota. Jo du broliai F. ir A. Zubauskai yra aktyvūs

ROSARIO

KALĖDŲ PAMALDOS PASKUTINI KARTĄ

Lietuviams Kalėdų pamaldos bus Kalėdų dieną, kaip paprastai gruodžio 25 d. 10.30 val. ryte, Būen Pastor koplyčioje, Laprida 2785. Choras jau seniai ruošiasi, kad galėtų pagiedoti gražias lietuviškas kalėdines giesmes. Tai jau bus paskutinis kartas, kada turime šitoje koplyčioje kalėdines pamaldas, nes kitą metų jau būsime savoje bažnyčioje. Ir iš viso jau ne už ilgo baigsime lietuviškas pamaldas Buen Pastor koplyčioje ir pereisime į nuosavas patalpas.

ROSARIO KARDINOLAS PAŽADĖJO

Šiomis dienomis lietuviams kunigams teko lankytis pas Rosario

A. a. Teofilus Mikaliūnas, miręs lapkričio 19 d. Berisso (aprašymas tilpo pr. "Laiko" nr).

dr-jos nariai, jo dvi sesutės yra aktyvios meno darbuotojos. Taip pat ir kun. L. Zubauckas yra artimas mindaugiečiams.

* Saverija Ona Gabriūnaitė gruodžio 12 d. vietinėje bažnyčioje susituokė su D. R. Santucci.

Su "FLASH ELEKTRONIKU" fotografuojau sužieduotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir kitas šeimų bei organizacijų šventes. ORGANIZACIJŲ VEIKLOS NUOTRAUKAS VELTUI PATIEKIU PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVUI IR SPAŪDAI. Atlieku visus foto darbus.

L. KANČAUSKAS,

c. Mendoza 2249, Avellaneda, (prieš lietuvių bažnyčią), Tel. 20 - 9027 nuo 16 iki 20 val.

KURIASI "LIETUVIŠKA KALIFORNIJA"

Dar galite geriausiomis sąlygomis įsigyti žemės sklypą prieš pat vaikų koloniją ir prieš pat ežerą.

Naudokitės proga veltui aplankyti Calamuchita. Daugiau žinių galite gauti pas įgaliotinį KAROLĮ DOBKEVIČIŲ, Tinogasta 4588, V. Devoto, arba jo vardu — Florida 248, II aukšt. Escritorio 24—25, Buenos Aires.

vyskupą kardinolą A. Caggiano. J. E. Kardinolas Marijonų viršūninką kun. J. J. Jakaitį MIC nepaprastai maloniai priėmė. Buvo kalbama apie naujosios bažnyčios šventinimą. Pats kardinolas asmeniškai sutiko šventinti antrąją lietuvišką bažnyčią Argentinoje. Šventinimo diena paskirta vasario 28 — paskutinis mėnesio sekmadienis. Jau iš anksto yra pasižadėję dalyvauti Šv. Cecilijos choras, specialiai Santa Fe lietuvių kolonijos ekskursija, iš Buenos Aires nemažai lietuvių ir kt.

STATYBOS NAUJIENOS

NAMAS jau užbaigtas, dar liko tik įvairūs vidaus pagražinimo darbai. Šiomis dienomis buvo užbaigtas visas namas dažyti. Taigi parapijos būstinė jau paruošta. Tikimės, kad po Naujųjų Metų bus pradėtos laikyti pamaldos laikinai paruoštoje salėje. BAŽNYČIAI dar iki pabaigimo daugiau trūksta, bet jau iš vidaus taip pat baigiama tinkuoti. Iš lauko jau viskas užbaigta. Galima drąsiai sakyti, kad su Naujaisiais metais, maždaug apie sausio vidurį, ir bažnyčios statybos darbai bus pilnai užbaigti. Yra jau užsakyti 3 altoriai, visi suolai, statulos, daug reikmenų bažnyčios įrengimams ir kt.

PAJIESKOJIMAI

Juozas Tranauskas pajieško Vincento Tranausko šeimos ir jo sesers Polonijos, ištekėjusios už Mykolo Juknos. Žinantieji apie tuos asmenis informacijas prašomi susiti: Joseph Tranauskas, 426 Myrtle Ave., Cheltenham, Pa., USA.

Vladas Vitkus, Prano ir Sofijos Daujotaitės Vitkų sūnus, gimęs Šiauliuose, pajieško savo dviejų brolių Jono ir Alekso Vitkų, iš Lietuvos į Argentiną išvykusių tarp 1925-28 m. Patys pajieškomi arba apie juos bet kokius žinių turintieji prašomi pranešti "Laiko" Red.

VI. Vitkus turi labai įdomių žinių.

PARSIDUODA SKLYPAS, Sierras de Córdoba, Estación Tea, Av. Balnearios del Dique — 1041 m. aukštyje, 1 kvadra nuo upės, 6 kvadros nuo stoties, 2 kv. nuo Camino Nacional. Sklypas turi 500 kv. m. Kreiptis į Hotel „Anita“ pas Kekutį.

* IŠNUOMUOJAMAS DIDELIS galponas, 16x8,20 m ploto, turintis elektros jėgą. Norint pats šeimininkas sutinka būti didininku (social) prie bet kokios įmonės steigimo. Kreiptis į "Laiko" Redaciją.

KRAUTUVĖ „NARUŠIS“

Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanne 6860, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* MINKŠTU KEDŽIU DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis ir Gelbuda: Cosquín 5565, Villa Lugano.

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuviu, gimtadieniu, sužieduotuviu, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

RADIO TECHNIKAS

V. R A M A N A U S K I S mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimekėjimui. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

* Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ FABRIKAS SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000) 4 de Junio

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Ivalriaustu madu šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukagevičius: Leandro N. Alem. 818, Banfield.

* ČIUŽINIŲ, UŽUOLAUDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama bovėna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gullimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires. T. E. 60-2784.

HORACIO CZOP

KIBIRŲ FABRIKAS (Baltes y Canastos)

vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui.

ISLETA 3317, Valentin Alsina T. E. 20 - 9790

Buenos Aires Avellaneda

GRAŽIAI PAVYKUSI ŠVENTĖ

Per Nekalto šv. Mergelės Marijos Prasidėjimo šventę, gruodžio 8 d. 6.30 val. vakaro, Aušros Vartų Dievo Motinos bažnyčioje įvyko trejos iškilmės: kun. L. Zubauckas laikė primicijas, asistuojant kun. dr. P. Brazliui, MIC, kun. dr. K. Černiauskui, MIC ir klier. J. Stasiulevičiui; lietuvių vaikučiai priėmė Pirmąją Komuniją ir „Birutės“ draugija šventė savo metinę šventę.

Į pamaldas birutietės atėjo su tautiniais rūbais bei savo gražia vėliava ir papuošė pirmąsias vietas tautinių rūbų spalvingumu. Prie jų sėdėjo Primicijanto mamytė, giminės ir vaikučių tėveliai. Naują kunigą lydėjo prie altoriaus Pirmosios Komunijos vaikučiai: Audra Deveikytė, Daiva Babrauskaitė, Marytė Sakalauskaitė. Laimutė Glioskaitė, Angelė Kisieliūtė, Elvyra Deveikytė, Mirta Korkūzaitė, Zuzana Katinaitė, Klara Zemstaitė, Romas Deveikis, Rapolas Paršelis, Ramūnas Mikėlionis, Karolis Blumbergas, Tadas Jasinaičius ir Jonas Bagdonas. Vaikučiai buvo pasipuošę žvakučiais ir tautiniais kaspinėliais; sėdėjo prie altoriaus kiekvienam atskirai papuoštoje kėdėje. Nevienas verkė džiaugsmo ašaromis, pamatęs savuosius prie altoriaus. Prie Pirmosios Komunijos parengė vaikučius gimtąja kalba kun. dr. A. Kleiva, MIC, kuris taip pat pasakė šventei pritaikintą pamokslą. Prie šventės nuotaikos prisidėjo ir šv. Cecilijos choras, vadovaujamas V. Rymavičiaus. Mišiom patarnavo Ernestas Paršelis, Juozas Maslulis ir Adolfas Ginteris, kurie taip pat uoliai lankė ir katalikų tikybos pamokas lietuvių kalba. Išėinant iš bažnyčios Pirmosios Komunijos vaikučiai sugiedojo tradicinę lietuviams giesmę „Marija, Marija“.

Salėje įvyko iškilmingas naujojo kunigo L. Zubaucko ir Pirmosios Komunijos vaikučių pagerbimas. Kruopščių birutietėjų dėka svečiai atsisveikinimo netik dvasia, bet ir kūnu.

Programoje dalyvavo V. Bagdonaitė, Z. Vanagaitė, A. Mačiulytė, O. Masulytė, B. Marenholcaitė, M. Povilaitė ir J. Deveikis. Programa susidėjo iš gražaus vaidelio, dainų ir deklamacijų V. Bagdonaitė įteikė Primicijantui gražių gėlių puokštę ir kiekvienam vaikučiui po lelijos žiedą, kaip nekaltybės simbolį. Audrutė Deveikytė Pirmosios Komunijos vaikučių tėvelių vardu padovanojo kun. dr. A. Kleivai, MIC puikų tautinį albumą. Primicijantą sveikino kun. dr. P. Brazys MIC ir „Birutės“ Draugijos pirmininkė O. Bagdonienė. Visi skirstėsi pakilioje nuotaikoje dėkingi „Birutės“ Draugijai ir visiems prisidėjusiems prie iškilmių paruošimo už tokią gražią šventę.

Būtų gražu, kad ir ateityje draugijų metinės šventės būtų sujungiamos su kokiomis nors iškilėmis, reikalaujančiomis praktiškos programos.

PASKUTINIAI PASIRUOŠIMAI VAIKŲ VASAROS ATOSTOGOMS

Gerb. Kazimiero ir Marijos Stankūnų padovanotoje vietoje Kordobos kalnuose vyksta paskutiniai pasiruošimai sutikti jaunuosius vasarotojus. Darbams paspartinti neseniai nuvyko Gerb. Balys ir Bronė Gokai. Jie yra pasiryžę atnaujinti kai kuriuos kambarius šalutiniuose trobsiuose, baigti koplyčios įrengimus ir paruošti reikiamą skaičių lovų bei čiužinių. Darže auginamos šviežių daržovių atsargos. Atrodo, kad ir ežeras ruošiasi tinkamai sutikti maudyti ištroškčius lietuviukus. Prieš kokią savaitę gerokai nusekė, šiomis dienomis, gausiai palijus, patvino su kaupu ir atsidūrė tik už pusės kvadros nuo vasarvietės sodo.

Avellanedoje taip pat uoliai dirbama. Ruošama nauja didelė įvairių reikmenų sūnata į Villa del Di que. Pats Gerb. p. K. Stankūnas vadovauja šiam darbiui. Jam talkinaukia Pijus Gudelevičius MIC, p. Rastauskienė ir kt. Tuo pačiu metu daroma žygių išgauti paplūtinę kelią. Apie rezultatus savų laiku bus informuoti suinteresuotųjų tėvai.

Vaikučių registracija atostogoms

praktiškai jau yra baigta. Tačiau norintieji dar gali užsiregistruoti, nes paskutiniu momentu gali atsirasti laisvų vietų dėl nepramatytų aplinkybių. Kiekvienu atveju nė kiek nereikia delsti, nes jau dabar aiškiai reikia žinoti, kiek asmenų reikia parūpinti susisiekimo priemonės. Apie Kalėdas prasideda pats atostogų sezonas Kordobos kalnuose, ir tada beveik neįmanoma gauti kelionės bilietų.

Visais reikalais kreiptis į Aušros Vartų lietuvių Parapiją: Mendoza 2280, Avellaneda. T. E. 20-9027.

GRĮŽO KUN. J. MARGIS

Po trijų mėnesių atostogų Jungt. Amerikos Valstybėse gruodžio 15 d. laivu „Uruguay“ Argentinon grįžo kun. J. Margis MIC. Būdamas š. Amerikoje kun. Margis dalyvavo daugelyje lietuvių susirinkimų, rodė filmus iš Argentinos lietuvių gyvenimo, lankė lietuvių kolonijas. Daugelio gimines ir pažįstamus ten yra sutikęs ir iš jų parvežęs Argentinijoje gyvenantiems daug sveikinių bei dovanų. Pailsėjęs kun. J. Margis vėl įsijungs į tautinį ir religinį darbą mūsų kolonijoje.

BENDRADARBIAVIMO BEJESKANT

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba, norėdama pagyvinti tarpusavį lietuviškų organizacijų bendradarbiavimą, ėmėsi iniciatyvos sukviesti valdybų bei atstovų pasitarimą. Šis pasitarimas buvo kviečiamas Lietuvių Centro patalpose, Tabaré 6950, Buenos Aires, š. m. gruodžio 6 d. 18 val. Tuo tikslu buvo išsiuntinėti kvietimai visoms lietuviškomis organizacijoms, veikiančioms Gran Buenos Aires ir ir Berisso ribose, kurių susidarė net 15.

Tenka apgalvoti, kad į šį kvietimą atsiliepė tik maža dalis kvietusiųjų. Tuo būdu šis pasitarimas neįvyko, gi suvažiavusiųjų buvo tik pasikalbėta įvairiais lietuviškąją koloniją liečiančiais reikalais ir pasikeista nuomonėmis bendradarbiavimo reikalu. Kadangi buvo atvykę tik keletas organizacijų atstovai, tad visų susirinkusiųjų pagėdavimu toks pasitarimas numatytas sukviesti Lietuvių Centre 1954 m. sausio 9 d. 18 val.

ARLB Centro Valdyba šiam pasitarimui buvo numatęs eilę klausimų, kurių svarbesnieji, kaip bendras Vasario 16 — Nepriklausomybės paskelbimo — minėjimas ir kiti visus lietuvius liečią reikalai neabejotinai yra didžiulės svarbos. Apgailėtina, kad dalis organizacijų į šį reikalą neatkreipė reikiamo dėmesio, ir reikia laukti, kad naujai numatytame pasitarime dalyvaus visų kviestųjų organizacijų atstovai.

RETOS IŠKILMĖS

Gruodžio 13 d. lietuvių kolonija turėjo retas iškilmes — kun. Adolfo Klimanskio pirmąsias šv. Mišias. Gražiai išpuošton bažnyčion Aušros Vartų parapijos klebonas kun. dr. P. Brazys prie durų pasitiko naują kunigą su jam asistuojančiais ir nuvedė prie altoriaus. Iškilmingų Mišių asistoję dalyvavo: archidiaconu kun. dr. Pr. Prazys, diakonu — kun. dr. A. Kleiva, subdiakonai — subd. Kiszenjuk, ceremonijoriu-

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

Naujai spaustuvei ir „Laikui“ aukojo šie naujieji Rėmėjai:
\$ 40: St. Kundrotas.
Po \$ 20: B. Bučinskas, B. Kasparienė, K. Naeickas, N. N. E. Simniškis ir V. Simoliūnas.
Po \$ 10: E. Jusys (Urugvaj. pesų) ir M. Juškaitė.
\$ 5: J. Gasiūnas.
\$ 1: A. Mironas (Urugvaj. pesų).
Visiems Gerbiamesiems Rėmėjams spaustuvės Administracija ir „Laiko“ Redakcija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

mi — subd. P. Cemeška. Per mišias apie kunigystę specialų pamokslą pasakė iš Rosario atvykęs kun. Kaz. Vengras MIC. Šv. Mišių metu gražiai giedojo šv. Cecilijos choras, vadovaujamas muz. V. Rymavičiaus. Bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių, ypač daug lietuvių iš Villa Lugano, kur gyvena jaunojo kunigo tėvelis. Po Mišių primicijantas sutelkė visiems dalyviams savo kunigišką primicijų palaiminimą.

Pasibaigus pamaldoms bažnyčioje, buvo didelė ir graži primicijų puota Lietuvių Salėje, kur susirinko virš 200 Primicijanto giminių ir svečių. Primicijų puotą malda pradėjo kun. dr. A. Kleiva, tardamas žodį ir pakviesdamas kleboną kun. dr. Brazį parapijos vardu pasveikinti naująjį kunigą. Savo kalboje kun. Brazys nusakė kunigiško gyvenimo prasmę ir priminė, kad naujojo kunigo motina negali kartu pasidžiaugti savo sūnaus laime. Ji visų atsistojimu buvo pagerbta.

Kiek užkandus, p. A. Mikėlionienės vadovaujama Lietuvių Centro vaikučių šokių grupė išpildė gražią programą. Pradžiai jaunoji birutietė V. Bagdonaitė padainavo solo „Kur bakūžė samanota“, o po jos luganiškiai vaikai pašoko tautinių šokių: Šustą, Blezdingėlę, Sėjau rūtą, Žiogelį ir Katindėlį. Šokius akordeonu palydėjo R. Runimas. A. Vieraitis ir E. Kruklytė padeklamavo po eilėraščių ir V. Bagdonaitė dar kartą padainavo.

Vaišių pabaigoje dar kalbėjo primicijantas kun. A. Klimanskis, lietuviškai padėkodamas visiems, kurie dalyvavo jo šventėje ir kokiū nors būdu prisidėjo prie iškilmių surengimo. Ypatinai jautrų žodį tarė jaunojo kunigo tėvelis R. Klimanskis. Iškilmės buvo uždarytos, sugiedant tradicinę lietuvių giesmę „Marija, Marija“.

Tokios iškilmės yra retos Argentinos lietuvių kolonijoje. Dėlto su dideliu džiaugsmu buvo visų sutiktos ir visi lietuviai prie jų stengėsi prisidėti.
Kun. A. Klimanskis šiuo metu dar atostogauja pas savo tėvelį Villa Lugane. Vėliau važiuos į savo yskupiją Mercedes mieste, kur gaus paskyrimą eiti kunigiškų pareigų.

PADEKA

Visiems prisidėjusiems prie iškilmingų Primicijų surengimo Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje ir Lietuvių Salėje, Avellanedoje, ypatingai TT. Marijonams, kūmams p. p. R. Maželienei ir V. Norkaičiui, garbės kūmams p. p. K. ir M. Bielskiams, A. ir M. Maželiams, B. ir A. Maželiams, A. Mikėlionienėi, šv. Cecilijos chorui, Villa Lugano lietuviams, šeiminkėms ir visiems, kurie kokiū nors būdu prisidėjo ir kurių vardų negalime išminėti, reikiame viešą nuoširdžiausią padėką.
Kun. Adolfas ir Rapolas Klimanskiai

DIDINAMAS „LAIKO“ KNYGYNAS

„Laiko“ knygynas padidinamas, prijungiant daug naujų knygų. Norintieji juo pasinaudoti tesikreipia sekmadeniais po lietuvišką pamaldų. Kad knygos galėtų aplankyti daugiau skaitytojų, prašome jų neužlaikyti virš nustatyto laiko.
Knygyno Vedėjas.

LIET. RADIO VALANDĖLEI AUKOJO

Lietuvių Radio Valandėlei „Lietuvos Aidams“ aukojo šie asmenys:
Po \$ 50: Vincas Stundžia ir Petras Kuraitis. \$ 10: Kaz. Kudukis. \$ 5: Kons. Misiūnas. Visiems nuoširdžią padėką reiškia
Liet. Radio Valandėlės Vadovybė.

* Adolfas Aklaitis Wildėje turi šerių apdirbimo įmonę ir yra geras šio verslo specialistas. Šlomis dienomis jis žada įmonę praplėsti ir gaminti įvairių rūšių šepetius.

LAIKAS

Franquero Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūdra, nesunaudoti — gražinami tik auteriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusm. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

21 DE DICIEMBRE 1953

VI METAI — Nr. 105

KETURI LIETUVIUKAI BAIGĖ MOKYKLĄ

Aušros Vartų mokykla, vedama šv. Kazimiero Seserų, lapkričio 30 d. užbaigė šiuos mokslo metus. Šeštą skyrių baigusiuju tarpe yra ir keturi lietuviukai: Adolfina Geigaitė, Onutė Savickaitė, Vincas Deveikis-Pipiras ir Ernestas Paršelis. Vi-

Baigusieji Aušros Vartų mokyklą: (iš kairės į deš.) O. Savickaitė, A. Geigaitė, V. Deveikis ir E. Paršelis.

si keturi baigė mokyklą su gerais pažymiais ir žada mokytis toliau. Dabar tiek jie patys, tiek ir jų tėveliai rūpinasi, kad baigusieji mokyklą galėtų įstoti į aukštesnias mokyklas. Ir galima tikėtis, kad ateinančių rudenį jie jau bus gimnazistai. Atrodo, kad kiekvienas iš jų yra pasirinkęs skirtingus kelius ir mokysis skirtingose mokyklose. Bet visi keliai bus geri, svarbu tik tai, kad lietuvių vaikai siektų aukštesnių mokslų ir parodytų tokius pat gabumus, kaip juos rodė pradžios mokykloje.

* Gen T. Daukantas, nuolatinis „Laiko“ bendradarbis, gruodžio 16 d. išvyko atostogų į Rumipal, Kordobos kalnuose. Apsistos pas p. p. Matulaičius.

* Danutė Ginterytė baigė ketvirtą gimnazijos klasę „Colegio Mitre“ pirmąją mokine ir gavo pasižymėjimo medalį, nes iš visų mokslo dalykų turėjo aukščiausius pažymius. Pereitais mokslo metais ji yra persėkusi vieną klasę ir taip pat išėjusi pirmąją mokine. Nors jos tėvai yra

tremtiniai, bet, užsidirbdama už anglų kalbos pamokas, lanko medicinos fakulteto laisvas paskaitas ir anglų institutą. Taip pat ji yra veikli skautė ir dažnai patalkininkauja prie „Laiko“ knygyno tvarkymo.

* Angelika Lakytė, gyv. su tėvais Sarandį, su pagyrimu baigė Avellanedos komercinę mokyklą.

* Kun. K. Vengras MIC ir kun. J. Duoba MIC iš Rosario yra atvykę į Avellanedą ir čia atlieka metines aštuonių dienų rekolekcijas. Rekolekcijas taip pat laiko ir Avellanedos kunigai Marijonai.

ŠEIMOSE

NAUJA ŠEIMA

Jonas Antanas Matulionis gruodžio 10 d. sukūrė šeimą su Nelida Nidia Giacometti. Iš ryto Aušros Vartų bažnyčioje buvo škilmingas santuokos aktas su šv. Mišiomis, o vakare Lietuvių salėje, dalyvaujant būriui giminių ir draugų, buvo puiki vestuvių puota. Jaunavedžiai po vestuvinei kelionei pasirinko Kordobos kalnus, iš kur grįžė apsigyvens Avellanedoje. J. A. Matulionis yra Vyčių Sąjungos narys.

* Elvyra Deveikytė ir Angelita Kisieliūtė, abi puseserės, gruodžio 1 d. p. p. K. ir K. Deveikių namuose, sąvų šeimų tarpe atšventė gimtadienius.

* U. ir B. Blumbergai, ligamečiai šv. Cecilijos choro nariai, gruodžio 13 d. savo jauniesiojo sūnaus Petro gimimo dienos ir vyresniojo Karolio Pirmos Komunijos progą giminėms ir artimiesiems surelgė šaunius pietus.

* Rapolui Paršeliui gimimo dienos ir Pirmos Komunijos diena atžymėti jo tėveliai surengė pietus, kuriuose dalyvavo būrelis lietuvių visuomenininkų.

* J. Grigelūnas, gyv. netoli lietuvių bažnyčios, pastaruoju metu sirguliuoja. Gydytojų ir šeimoms prižiūrimas, gydosį savo namuose.

* Stefanija Vingraitė kuris laikas sunkiai serga. Gydytojų ir tėvų prižiūrima gydosį namuose.

* J. Fialkauskas Malvinas sanatorijoje turėjo apendicito operaciją. Dabar jau baigia sveikti savo namuose.

* Inž. J. Čekanauskui sanatorijoje „Avellaneda“ buvo padaryta apendicito operacija. Operacija pavyko gerai, ir ilgonis gruodžio 14 d. jau grįžo į savo namus.

* Stasė Miliauskienė, iš lietuvių scenas pažįstama kaip gabi vaidintoja, paskutiniu metu sirguliuoja. Manoma, kad reikės eiti net operacijai.

DIDELI IR MAŽI Į VAIKUČIŲ ŠVENTĘ!

Visi lietuvių vaikučiai sutinka senelį prie Kalėdų eglutės gruodžio 27 d. 6 val. po piet Lietuvių Salėje, Avellanedoje. Nepaprastai bus įdomi programa, įsijungiant sekstetui ir skautams į vaikučių programą.

Visus vaikučių tėvelius prašome kuo greičiau įteikti kun. A. Kleivai, MIC, Mendoza 2280, Avellaneda nors mažą auką dėl dovanėlių vaikučiams.

EINAME Į BENDRAS KŪČIAS

Bendros Kūčios Lietuvių Salėje, Avellanedoje, prasidės lygiai 7 val. po piet gruodžio 24 d. Prašome kuo greičiau užsiregistruoti Aušros Vartų Parapijoje, Mendoza 2280, Avellaneda.